

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI,
RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU
10000 Zagreb, Ul. grada Vukovara 269d
Telefon: 60 02 700, Telefax: 60 02 851

IPARD
VODIČ ZA KORISNIKE ZA MJERU 302
”DIVERSIFIKACIJA I RAZVOJ RURALNIH
GOSPODARSKIH AKTIVNOSTI”

Odobrio:

Ante Pezo
Ravnatelj Agencije za plaćanja u
poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom
razvoju

Zagreb, kolovoz 2012.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
2. SVRHA I CILJEVI IPARD PROGRAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ.....	5
2.1 Opći ciljevi IPARD programa.....	5
2.2 Specifični ciljevi mjere 302 "Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti" ...	6
2.3 Osnovne opće napomene o IPARD-u (vrijede za sve mjere).....	6
3. RAZINA POTPORA UNUTAR MJERE 302.....	6
4. LISTA PRIHVATLJIVIH IZDATAKA ZA MJERU 302.....	9
4.1 Lista prihvatljivih izdataka po sektorima ulaganja.....	10
4.2 Lista dozvoljenih radova vezanih uz izgradnju/rekonstrukciju.....	13
5. PRIHVATLJIVA ULAGANJA I KRITERIJI ZA DODJELU SREDSTAVA.....	15
5.1 Stručna sposobljenost.....	15
5.2 Opći kriteriji prihvatljivosti definirani IPARD programom.....	15
5.3 Specifični kriteriji prihvatljivosti po pojedinim sektorima ulaganja.....	16
6. POSTUPAK DOBIVANJA SREDSTAVA.....	18
6.1 Prijava na IPARD natječaj i dokumentacija potrebna za prijavu.....	18
6.2 Obrada prijava i rangiranje.....	23
6.3 Ugovaranje.....	24
6.4 Provedba ulaganja.....	24
6.5 Isplata sredstava i potrebna dokumentacija za podnošenje Zahtjeva za isplatu.....	24
6.6 Kontrola na terenu.....	28
6.6.1 Dokumentacija potrebna za kontrolu na terenu za Mjeru 302.....	29
7. PRAVA I OBVEZE KORISNIKA.....	30
7.1 Zadovoljavanje minimalnih nacionalnih i EU standarda vezano uz zaštitu okoliša, javno zdravstvo, dobrobit životinja, zdravlje životinja i bilja i sigurnost na radu.....	30
7.2 Upravljanje dokumentacijom.....	30
7.3 Promjene ulaganja.....	31
7.4 Promjena vlasništva predmeta ulaganja	32
7.5 Označavanje ulaganja unutar IPARD programa.....	32
7.5.1 Ulaganja u izgradnju trajnih građevina.....	32
7.5.2 Ulaganja u rekonstrukciju.....	33
7.5.3 Ulaganja u nabavku opreme.....	33
7.6 Korištenje sredstava iz drugih izvora financiranja.....	33
7.7 Sudjelovanje u informativnim upitnicima.....	34
7.8 Dodatne informacije i dokumentacija.....	34
7.9 Prava korisnika.....	34
8. POVRAT SREDSTAVA.....	34
8.1 Crna lista.....	36
9. ZAKLJUČAK.....	36
10. KONTAKTI I KORESPONDENCIJA.....	36

KRATICE

APPRRR	Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
EK	Europska komisija
EU	Europska unija
PSS	Poljoprivredna savjetodavna služba
IA	IPARD Agencija
IPA	Instrument prepristupne pomoći
IPARD	Instrument prepristupne pomoći za ruralni razvoj
MP	Ministarstvo poljoprivrede
MZOIP	Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
MZ	Ministarstvo zdravlja
NN	Narodne novine
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PUR	Projekt ukupnog razvoja
RH	Republika Hrvatska
ROP	Regionalni operativni program
SAPARD	Poseban prepristupni program za poljoprivredu i ruralni razvoj
UD	Upravna direkcija IPARD programa za Republiku Hrvatsku
URR	Uprava ruralnog razvoja, EU i međunarodne suradnje
ŽR	Žiro-račun
ŽRS	Županijska razvojna strategija

1. UVOD

Republici Hrvatskoj je 18. lipnja 2004. službeno dodijeljen status države kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji (EU). Time je Hrvatska napravila jedan od velikih koraka u procesu realizacije strateškog cilja, stjecanja punopravnog članstva u EU. Sa statusom države kandidatkinje za članstvo u EU, Hrvatskoj su se otvorile nove mogućnosti, a time i nove obveze, između ostalog, mogućnost korištenja prepristupnih fondova kao pomoći u procesu prilagodbe.

Republika Hrvatska je započela s korištenjem posebnog prepristupnog programa za poljoprivredu i ruralni razvoj (SAPARD program) nakon što je 29. rujna 2006. Odlukom Europske komisije o prijenosu ovlasti uspostavljena SAPARD Agencija (u sklopu prijašnjeg Ravnateljstva za tržišnu i struktturnu potporu u poljoprivredi). SAPARD program se u Hrvatskoj provodio do kraja 2009. godine, nakon čega ga je zamijenio IPARD program.

IPARD je sastavni dio Instrumenta prepristupne pomoći (IPA), njegova 5. komponenta - ruralni razvoj, a predstavlja strategiju koja će se baviti specifičnim nedostacima u ruralnim područjima Hrvatske prepoznatim u analizi poljoprivrednog i ruralnog sektora. Funkciju Upravne direkcije IPARD programa za Republiku Hrvatsku obavlja Uprava ruralnog razvoja, EU i međunarodne suradnje (u dalnjem tekstu: URR) Ministarstva poljoprivrede, (u dalnjem tekstu: MP), dok je za operativnu provedbu IPARD programa zadužena Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u dalnjem tekstu: APPRRR) u funkciji IPARD Agencije. Financijska sredstva iz IPARD programa osigurana su na osnovi sedmogodišnjeg proračunskog plana EU, za razdoblje od 2007. do 2013. godine.

Kompletan dokument hrvatskog IPARD programa „**IPARD PROGRAM 2007.-2013. PLAN ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ**“ nalazi se na službenoj mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede (www.mps.hr) i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (www.aprrr.hr).

Glavni zakonodavni dokument o provedbi Mjere 302 IPARD programa u Hrvatskoj koji definira kako se ova Mjera provodi, propisujući prava, obveze i propise koji su pravno obvezujući i za korisnike i provedbenu strukturu IPARD-a (IPARD Agencija) je **Pravilnik o provedbi Mjere 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“ unutar IPARD programa** (u dalnjem tekstu: Pravilnik), i također se nalazi na službenoj mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (www.aprrr.hr).

U ovom Vodiču za korisnike objašnjeni su ciljevi i namjena programa, način korištenja sredstava, korisnici programa, uvjeti za dobivanje sredstava, financiranje projekata, izvještavanje, kontrola, postupci i potrebna dokumentacija za provedbu **Mjere 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“**.

2. SVRHA I CILJEVI IPARD PROGRAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

2.1 Opći ciljevi IPARD programa

Prioritetni cilj IPARD programa je doprinos održivom i socijalno skladnom procesu ruralnog razvoja u skladu s međunarodnom ekološkom praksom kroz razvijanje ruralne ekonomije, povećanje prihoda i omogućavanje i osiguravanje mogućnosti zapošljavanja u ruralnim područjima u svrhu uravnoteženja nejednakosti između pojedinih regija i u usporedbi s urbanim područjima, kao i razvoj osnovne ruralne infrastrukture, također i u ratom pogodjenim područjima. Program IPARD se provodi kroz 3 prioritetna područja usmjerena na diversifikaciju gospodarskih aktivnosti, razvoj malog i srednjeg poduzetništva te posebnu skrb za zaštitu okoliša. Za svako prioritetno područje definiran je po jedan specifični cilj koji će se ostvarivati putem odgovarajućih mera.

Tablica 1: Prioriteti, ciljevi i mјere IPARD programa u RH

PRIORITET	SPECIFIČNI CILJ	MJERA
1. Poboljšanje tržišne učinkovitosti i provedbe standarda Zajednice	Jačanje i poboljšanje poljoprivredne proizvodnje i tržišnog kapaciteta	101 Ulaganja u poljoprivredna gospodarstva u svrhu restrukturiranja i dostizanja standarda Zajednice 103 Ulaganja u preradu i trženje poljoprivrednih i ribljih proizvoda u svrhu restrukturiranja tih aktivnosti i dostizanja standarda Zajednice
2. Pripremne radnje za provedbu poljoprivredno-okolišnih mјera i lokalnih strategija ruralnog razvoja	Jačanje i poboljšanje kapaciteta provedbe obveznog pilot projekta u poljoprivrednom okolišu i pristup temeljen na LEADER pristupu	201 Radnje za poboljšanje okoliša i krajolika 202 Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja
3. Razvoj ruralne ekonomije	Stvaranje boljih životnih uvjeta u ruralnim područjima poboljšanjem ruralne infrastrukture i promicanjem poslovnih aktivnosti	301 Poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture 302 Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti

2.2 Specifični ciljevi Mjere 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“

Mjera 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“ predstavlja doprinos pripremi RH za pristup Europskoj uniji, a uključuje sljedeće ciljeve:

- Povećanje prihoda korisnika iz ruralnog stanovništva kroz razvoj i diversifikaciju ruralnih aktivnosti na farmi i/ili izvan nje
- Stvaranje novih mogućnosti zapošljavanja kroz razvoj i diversifikaciju ruralnih aktivnosti na farmi i/ili izvan nje
- Očuvanje postojećih radnih mesta
- Povećanje opsega usluga za stanovnike ruralnog područja i poboljšanje kvaliteta usluga koje se pružaju
- Poboljšanje socijalne strukture u ruralnim područjima.

2.3 Osnovne opće napomene o IPARD-u (vrijede za sve mjere)

- Sredstva IPARD programa dodjeljuju se putem **javnog natječaja** kojeg raspisuje Agencija za plaćanja, a objavljuje se u „Narodnim novinama“ i na mrežnim stranicama APPRRR-a (www.aprrr.hr) i MP-a (www.mps.hr/ipard).
- **Investicije ne smiju biti započete** prije nego što se projekt ugovori s Agencijom za plaćanja. Dozvoljeni su jedino **pripremni radovi** koji moraju biti obavljeni prije prijavljivanja na natječaj a oni uključuju pripremu tehničko-tehnološke dokumentacije, izradu ekonomske dokumetacije, stjecanje vlasništva nad nekretninama na kojima će se obavljati investicija i dobivanje građevinske dozvole.
- Ukoliko se nakon obrade prijave utvrdi da je ulaganje prihvatljivo, korisnik sklapa IPARD ugovor s Agencijom za plaćanja i može započeti predmetnu investiciju **koju financira vlastitim ili kreditnim sredstvima** HBOR-a ili ostalih poslovnih banaka.
- Savjetničke tvrtke mogu značajno olakšati proceduru prijave i ishođenja sredstava, a njihove su naknade dio prihvatljivih općih troškova, link:
www.mps.hr/ipard/default.aspx?id=11

3. RAZINA POTPORE UNUTAR MJERE 302

Najviša ukupna vrijednost prihvatljivih izdataka za koje se može ostvariti potpora po projektu je **150.000 EUR** (1.095.000 kn¹), osim za ulaganja u obnovljive izvore energije gdje je ograničeno na **675.000 EUR** (5.000.000 kn).

Za trajanja IPARD programa, u sklopu mјere 302, korisnik može, neovisno o ukupnim vrijednostima ulaganja, ostvariti potporu za prihvatljive izdatke koji ne prelaze:

- 975.000 EUR (7.200.000 kn) ukoliko se jedno od ulaganja odnosi na obnovljive izvore energije ili
- 450.000 EUR (3.300.000 kn) ukoliko se ulaganja provode u ostalim sektorima.

¹ Iznosi u hrvatskim kunama su indikativni.

Intenzitet potpore iskazan kao udio javne potpore² u prihvatljivim izdacima iznosi do 50%.

Dozvoljena su najviše tri (3) prihvatljiva ulaganja po korisniku za vremenskog trajanja IPARD programa, od kojih samo jedno može biti ulaganje u sektor obnovljivih izvora energije. Prijava za sljedeće ulaganje može se podnijeti tek nakon izvršenog plaćanja za prethodno ulaganje.

Plaćanje za izvršeno ulaganje bit će jednoobročno, sukladno IPARD Ugovoru koji je korisnik sklopio s Agencijom za plaćanja.

Primjer izračuna iznosa prihvatljivih izdataka za koje podnositelj može tražiti potporu u Mjeri 302.

Podnositelj xy planira podnijeti prijavu za ulaganje u izgradnju i opremanje objekta za pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga u Mjeri 302, sektor ruralnog turizma, gdje je ukupan iznos ulaganja bez općih troškova 1.400.000,00 HRK bez PDV-a.

Podnositelj planira podnijeti prijavu u ožujku 2012. što znači da je mjesecni tečaj utvrđen od Europske komisije za mjesec u kojem je podnesena prijava u APPRRR EUR=7,571000 HRK.U nastavku je prikazan dio iz Prijavnog obrasca za dodjelu sredstava za ulaganje u diversifikaciju i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti (obrazac I-OOP-24) s praktičnim pojašnjenjem za popunjavanje svakog reda.

	Iznos ulaganja bez općih troškova	
32.	Podnositelj ulaže u izgradnju i opremanje objekata za pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga. <i>Unijeti iznose iz ponuda za izgradnju i opremanje objekata za pružanje turističkih i ugostiteljskih usluga.</i>	1.400.000,00 HRK
33.	Trošak pripreme poslovnog plana <i>Unijeti iznos iz ponude ili računa za pripremu Poslovnog plana.</i>	10.000,00 HRK
34.	Trošak pripreme poslovnog plana u iznosu do 2% od iznosa ulaganja bez općih troškova, ali ne više od 2.000 EUR <i>Za izračun koristiti mjesecni tečaj utvrđen od Europske komisije za mjesec u kojem je podnesena prijava u APPRRR. Web adresa za uvid u navedeni tečaj je: http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/). U ovom primjeru korišten je mjesecni tečaj za ožujak EUR=7,571000 HRK. U gornjem redu pomnožiti iznos iz reda 32 s 0, 02. (1.400.000,00*0,02=28.000,00 hrk) U donji red unijeti preračun za 2.000 EUR (2.000,00*7,571000=15.142,00 hrk)</i>	28.000,00 HRK 15.142,00 HRK
35.	Prihvatljivi iznos troška pripreme poslovnog plana <i>(usporediti iznose iz redova 33. i 34. i upisati manji iznos)</i>	10.000,00 HRK
36.	Trošak pripreme elaborata zaštite okoliša <i>Unijeti iznos iz računa ili ponude za pripremu elaborata zaštite okoliša.</i>	12.000,00 HRK
37.	Trošak pripreme elaborata zaštite okoliša u iznosu do 2% od iznosa ulaganja bez općih troškova, ali ne više od 3.000 EUR <i>Za izračun koristiti mjesecni tečaj utvrđen od Europske komisije za mjesec u kojem je podnesena prijava u APPRRR.</i>	28.000,00 HRK 22.713,00 HRK

² Javna potpora je svaki oblik potpore iz proračuna područne (regionalne) i lokalne samouprave, Državnog proračuna Republike Hrvatske ili proračuna Europske unije.

	<p>Web adresa za uvid u navedeni tečaj je: http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/). U ovom primjeru korišten je mjesecni tečaj za ožujak EUR=7, 571000 HRK.</p> <p>U gornjem redu pomnožiti iznos iz reda 32 s 0,02 $(1.400.000,00 * 0,02 = 28.000,00 \text{ hrk})$ U donji red unijeti preračun za 3.000 EUR $(3.000,00 * 7,571000 = 22.713,00 \text{ hrk})$</p>	
38.	Prihvatljivi iznos troška pripreme elaborata zaštite okoliša <i>(usporediti iznose iz redova 36. i 37. i upisati manji iznos)</i>	12.000,00 HRK
39.	Trošak pripreme dokumentacije za IPARD natječaj <i>Unijeti iznos iz računa ili ponude za pripremu dokumentacije za IPARD natječaj – prikupljanje dokumenata/potvrda, ponuda i pripadajućih dokumenata, popunjavanje Prijavnog obrasca.</i>	10.000,00 HRK
40.	<p>Trošak pripreme dokumentacije za IPARD natječaj u iznosu do 2% od iznosa ulaganja bez općih troškova, ali ne više od 3.000 EUR</p> <p>Za izračun koristiti mjesecni tečaj utvrđen od Europske komisije za mjesec u kojem je podnesena prijava u APPRRR. Web adresa za uvid u navedeni tečaj je: http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/). U ovom primjeru korišten je mjesecni tečaj za ožujak EUR=7,571000 HRK.</p> <p>U gornjem redu pomnožiti iznos iz reda 32 s 0,02 $(1.400.000,00 * 0,02 = 28.000,00 \text{ hrk})$ U donji red unijeti preračun za 3.000 EUR $(3.000,00 * 7,571000 = 22.713,00 \text{ hrk})$</p>	28.000,00HRK 22.713,00 HRK
41.	Prihvatljivi iznos troška pripreme dokumentacije za IPARD natječaj <i>(usporediti iznose iz redova 39. i 40. i upisati manji iznos)</i>	10.000,00 HRK
42.	Trošak pripreme projektne tehničke dokumentacije poput naknada za arhitekte, inženjere i druge naknade Unijeti iznos iz ponude ili računa za pripremu projektne tehničke dokumentacije – n.pr. priprema Idejnog i Glavnog projekta (18.000,00 hrk)+ nadzor nad gradnjom (15.000,00 hrk)= 33.000,00 hrk	33.000,00 HRK
43.	<p>Prihvatljivi iznos troška pripreme projektne tehničke dokumentacije poput naknada za arhitekte, inženjere i druge naknade koji čini razlika zbroja troškova u redovima 35., 38. i 41. i gornje granice od 12% od iznosa ulaganja bez općih troškova</p> <p>Iznos iz reda 32. pomnožiti s 0,12 $(1.400.000,00 * 0,12 = 168.000,00 \text{ hrk})$ Od tog izračunatog iznosa oduzeti zbroj iznosa u redovima 35, 38, and 41. $(168.000,00 - (10.000,00 + 12.000,00 + 10.000,00)) = 136.000,00 \text{ hrk}$ Ako je iznos iz reda 42. manji od izračunatog iznosa iz reda 43, unijeti iznos iz reda 42.</p>	33.000,00 HRK
44.	Ukupni iznos općih troškova <i>(Zbroj iznosa iz redova 35., 38., 41., i 43.) $(10.000,00 + 12.000,00 + 10.000,00 + 33.000,00 = 65.000,00 \text{ hrk})$</i>	65.000,00 HRK
45.	Maksimalni iznos općih troškova; najviše 12% od iznosa ulaganja bez općih troškova <i>(iznos iz reda 32. pomnožiti s 0,12)</i>	168.000,00 HRK

	(1.400.000,00*0,12=168.000,00 hrk)	
46.	Prihvatljivi ukupni iznos općih troškova (usporediti iznose iz redova 44. i 45. i upisati manji iznos)	65.000,00 HRK
47.	Ukupni iznos ulaganja (Zbrojiti iznose iz redova 32. i 46.) (1.400.000,00+65.000,00=1.465.000,00) hrk	1.465.000,00 HRK
48.	<p>Ukupni iznos prihvatljivog ulaganja</p> <p>Za izračun koristiti mjesecni tečaj utvrđen od Europske komisije za mjesec u kojem je podnesena prijava u APPRRR. Web adresa za uvid u navedeni tečaj je: http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/). U ovom primjeru korišten je mjesecni tečaj za ožujak EUR=7,571000 HRK.</p> <p>Ukoliko je ukupni iznos ulaganja iz reda 47. veći od maksimalne vrijednosti od 150.000 EUR (u slučaju ulaganja u obnovljive izvore energije veći od 675.000 EUR) tada upišite maksimalnu vrijednost.</p> <p>(150.000,00*7,571000=1.135.650,00 hrk)</p> <p>Ukoliko je ukupni iznos ulaganja iz reda 47. do 150.000 EUR (u slučaju ulaganja u obnovljive izvore energije do 675.000 EUR) tada upišite iznos jednak iznosu iz reda 47.</p>	
49.	Postotak potpore (Upisati postotak potpore do 50% ukupnog iznosa prihvatljivog ulaganja, red 48.)	50 %
50.	Iznos potpore Iznos iz reda 48. pomnožiti s postotkom potpore u redu 49. (1.135.650,00*0,50=567.825,00 hrk)	567.825,00 HRK
51.	Iznos neprihvatljivih izdataka (svi izdaci koji nisu navedeni na Listi prihvatljivih izdataka)	
	Na primjer: kupnja zemljišta (200.000,00 hrk)	200.000,00 HRK
52.	Ukupni iznos projekta (Zbroj iznosa iz redova 32., 33., 36., 39., 42. i 51.) (1.400.000,00+10.000,00+12.000,00+10.000,00+33.000,00+200.000,00=1.665.000,00 hrk)	1.665.000,00 HRK

4. LISTA PRIHVATLJIVIH IZDATAKA ZA MJERU 302

Troškovi koji su prihvatljivi za financiranje u okviru IPARD programa odnose se na:

- a) izgradnju ili poboljšanje nepokretnе imovine,
- b) kupnju nove mehanizacije i opreme (uključujući računalni softver do tržišne vrijednosti imovine);
- c) opće troškove poput naknada za arhitekte, inženjere i druge savjetodavne naknade, studije izvedivosti, kupnju prava na patente i licence do gornje granice od 12% troškova navedenih u dvije gornje stavke, od kojih su troškovi pripreme poslovnog plana prihvatljivi u iznosu do 2% od ukupno prihvatljivog iznosa ulaganja (bez općih troškova), ali ne više od 2.000 EUR, (izvršiti obračun u kunama prema mjesecnom tečaju Europske komisije (ECB)

iskazano na šest (6) decimala u mjesecu u kojem je podnesena prijava). Internetska adresa na kojoj se može dobiti uvid u navedeni tečaj je: <http://ec.europa.eu/budget/inforeuro/>. Nadalje, troškovi izrade elaborata zaštite okoliša prihvatljivi u iznosu do 2% od ukupno prihvatljivog iznosa ulaganja (bez općih troškova), ali ne više od 3.000 EUR. Troškovi pripreme dokumentacije za IPARD natječaj (konzultantske usluge za pripremu IPARD prijave i Zahtjeva za isplatu) prihvatljivi u iznosu do 2% od ukupno prihvatljivog iznosa ulaganja (bez općih troškova), ali ne više od 3.000 EUR.

- d) iznos prihvatljivih izdataka utvrđuje se bez PDV-a.
- e) prihvatljivi izdaci, radovi i usluge moraju potjecati iz zemalja EU-a, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Kosova, Crne Gore, Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije, Turske, Albanije, Alžira, Armenije, Azerbajdžana, Bjelorusije, Egipta, Gruzije, Izraela, Jordana, Libanona, Libije, Moldavije, Maroka, Palestinske Samouprave Zapadne obale i Pojasa Gaze, Ruske Federacije, Sirije, Tunisa, Ukrajine te Norveške, Lihtenštajna i Islanda.
- f) sva oprema nakon nabave mora biti evidentirana u knjigovodstvu korisnika i amortizirana u razdoblju dužem od godine dana.

Lista prikazana u donjoj tablici (potpoglavlja 4.1 i 4.2) određuje prihvatljiva ulaganja koja će se razmatrati u periodu odobravanja projekta i kod provjere izdataka Zahtjeva za isplatu mjere 302.

Tablica u potpoglavlju 4.2 određuje grupe prihvatljivih radova vezano uz izgradnju i rekonstrukciju, koji moraju biti jasno definirani u obrascu I-OOP-15.4 prilikom podnošenja prijave.

Općenito, prihvatljivi izdaci odnose se na sljedeće stavke:

A) Izgradnja/rekonstrukcija – uključuje:

- Troškove nabave gotovih komponenti i dijelova (troškove kupnje i transporta) i njihovu instalaciju i
- Troškove izvođenja radova (materijal, transport i radove).

B) Oprema – uključuje:

- Troškove kupnje, transporta i instalacije.

4.1 Lista prihvatljivih izdataka po sektorima ulaganja

Kod izdataka	Naziv prihvatljivih izdataka
302.1	RURALNI TURIZAM
302.1.A.	IZGRADNJA I/ILI REKONSTRUKCIJA
302.1.A.1.	Smještajni objekti
302.1.A.2.	Objekti za sportsku rekreaciju (vanjski i unutarnji sportski tereni, dječja igrališta)
302.1.A.3.	Plivački bazeni
302.1.A.4.	Objekti za jahanje
302.1.A.5.	Objekti za slatkodovni sportski ribolov (kao što su ribički dom, nadstrešnice i dr.)
302.1.A.6.	Prodajni prostor unutar vinarije, vinotočja/kušaonice, prostora za skladištenje
302.1.A.7.	Kampovi

302.1.A.8.	Prostori za pripremu i/ili usluživanje hrane, pića
302.1.A.9.	Objekti za držanje životinja
302.1.A.10.	Označavanje i uređenje vanjskih površina, staza i putova (kao što su vinske ceste, jahačke staze, biciklističke staze, površine vezane uz sportski ribolov i dr.)
302.1.A.11.	Rekonstrukcija starih tradicijskih kuća i gospodarskih zgrada u skladu s izvornom tradicionalnom arhitekturom
302.1.A.12.	Sanitarni čvorovi i/ili pristupi za osobe sa invaliditetom
302.1.A.13.	Parkirališta
302.1.B.	NABAVA OPREME
302.1.B.1.	Opremanje smještajnih objekata – namještaj, TV oprema, satelitski prijemnici, radio, audio oprema (isključujući posteljinu, ručnike i ukrasne predmete)
302.1.B.2.	Oprema za vanjske i unutarnje sportske terene, dječja igrališta
302.1.B.3.	Opremanje prostorija za pripremanje i/ili usluživanje hrane i pića (isključujući pribor za jelo)
302.1.B.4.	Opremanje prodajnog prostora unutar vinarije, vinotočja/kušaonice, prostora za skladištenje
302.1.B.5.	Opremanje objekata za jahanje, uključujući jahačku opremu
302.1.B.6.	Hranilice i pojilice za životinje, kavezi
302.1.B.7.	Opremanje objekata za slatkvodni sportski ribolov (kao što su platforme za ribolov, klupe i dr.), uključujući opremu za ribolov
302.1.B.8.	Brodice za ribolov
302.1.B.9.	Oprema za kampove
302.1.B.10.	Biciklistička oprema
302.1.B.11.	Računalna oprema uključujući software za smještajne/ ugostiteljske kapacitete, spajanje na internet, elektronski sustav rezervacija
302.1.B.12.	Oprema za opskrbu vodom i električnom energijom, grijanje, ventilacijski sustav, kanalizaciju i klimatizaciju
302.1.B.13.	Oprema kojom se omogućava pristup invalidima u vanjske i unutarnje prostore (dizala i liftovi) i posebna sanitarna oprema
302.1.B.14.	Sanitarna oprema
302.2	TRADICIJSKI OBRTI
302.2.A.	IZGRADNJA I/ILI REKONSTRUKCIJA
302.2.A.1.	Objekti u kojima se obavlja djelatnost tradicijskog obrta
302.2.A.2.	Objekti u kojima se obavlja pakiranje i trženje proizvoda tradicijskog obrta
302.2.B.	NABAVA OPREME
302.2.B.1.	Opremanje objekata za obavljanje djelatnosti tradicijskog obrta
302.2.B.2.	Oprema i strojevi za obavljanje djelatnosti tradicijskog obrta (isključujući potrošni materijal)
302.2.B.3.	Opremanje objekata za obavljanje pakiranja i trženja proizvoda tradicijskog obrta (isključujući potrošni materijal)
302.3	IZRAVNA PRODAJA
302.3.A.	IZGRADNJA I/ILI REKONSTRUKCIJA
302.3.A.1.	Prostori za izravnu prodaju na poljoprivrednom gospodarstvu
302.3.A.2.	Prostori za skladištenje proizvoda
302.3.B.	NABAVA OPREME

302.3.B.1.	Oprema za izravnu prodaju i prodajna mjesta
302.3.B.2.	Računalna oprema uključujući software
302.3.B.3.	Klupe i/ili štandovi za izravnu prodaju
302.3.B.4.	Oprema za pakiranje i označavanje proizvoda
302.4	SLATKOVODNA AKVAKULTURA
302.4.A.	IZGRADNJA I/ILI REKONSTRUKCIJA
302.4.A.1.	Mrjestilišta riba, objekti za uzgoj riba i objekti za zatvoreni uzgoj
302.4.A.2.	Brane, hidro-objekti i objekti za pročišćavanje vode
302.4.A.3.	Objekti za obradu otpadnih voda
302.4.A.4.	Objekti za skladištenje ribljih proizvoda i hrane za (akvakultura)
302.4.B.	NABAVA OPREME
302.4.B.1.	Oprema za mrjestilišta, proizvodnju, hranjenje, uključujući opskrbu vodom
302.4.B.2.	Strojevi za preradu hrane za ribe (akvakultura) – uključujući postavljanje
302.4.B.3.	Oprema za pročišćavanje vode koju ispuštaju proizvodni objekti
302.4.B.4.	Oprema za praćenje kvalitete vode i zdravlja riba, te kvalitete ribljih proizvoda
302.4.B.5.	Računalna oprema uključujući software za praćenje proizvodnog procesa
302.4.B.6.	Oprema za proizvodnju leda
302.4.B.7.	Čamci
302.5	OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE
302.5.A.	Izgradnja i/ili rekonstrukcija postrojenja na obnovljive izvore energije (solarne elektrane, hidroelektrane, vjetroelektrane, elektrane na biomasu, itd) uključujući spajanje od postrojenja na distribucijsku mrežu/od postrojenja do objekta
302.5.B.	NABAVA OPREME ZA POSTROJENJA
302.6	USLUGE
302.6.A.	IZGRADNJA I/ILI REKONSTRUKCIJA
302.6.A.1.	Objekti za popravak strojeva poljoprivredne i šumarske mehanizacije
302.6.A.2.	Objekti IT centara za korištenje računala i pristup Internetu u ruralnim područjima
302.6.A.3.	Dječji vrtići
302.6.A.4.	Dječje igraonice
302.6.A.5.	Sportski i rekreacijski centri za mlade i odrasle
302.6.B.	NABAVA OPREME
302.6.B.1.	Oprema objekata za popravak strojeva za poljoprivrednu i šumarsku mehanizaciju
302.6.B.2.	Nepokretna i pokretna oprema za dijagnostiku i popravak poljoprivredne i šumarske mehanizacije
302.6.B.3.	Oprema za IT centre (ulaganje u hardware i software, uključujući namještaj)
302.6.B.4.	Oprema i instalacije objekata u kojima borave djeca (nabava s postavljanjem nepokretne opreme)
302.6.B.5.	Oprema za dječja igrališta (nabava s postavljanjem nepokretne opreme)
302.6.B.6.	Oprema sportskih i rekreacijskih centara za mlade i odrasle
302.7	PRERADA NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA
302.7.A.	IZGRADNJA I/ILI REKONSTRUKCIJA
302.7.A.1.	Objekata / prostora / objekata za preradu (uključujući i mrežu unutarnjih puteva, energetskih

	<p>objekata, električnih instalacija, plinskih instalacija, vodovoda i odvodnje sa objektima za obradu otpadnih voda, ventilaciju i klimatizaciju) za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prikupljanje / skladištenje i preradu sirovine, sazrijevanje, fermentacija, sušenje, dimljenje ili druge postupke koji zahtijevaju posebne mikroklimatske uvjete tijekom proizvodnje, • skladištenje materijala za pakiranje, začina i aditiva, • pakiranje i označavanje, • skladištenje gotovih i / ili pakiranih proizvode (uključujući rashladnu komoru), • skladištenje nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi, • skladištenje opreme za čišćenje, pranje i dezinfekcijska sredstva • prostorije i sanitarni čvor za osoblje
302.7.B.	NABAVA OPREME
302.7.B.1.	Oprema/strojevi/uređaji za preradu mlijeka
302.7.B.2.	Oprema/strojevi/uređaji za preradu mesa
302.7.B.3	Oprema/strojevi/uređaji za preradu ribe
302.7.B.4.	Oprema/strojevi/uređaji za preradu voća i povrća
302.7.B.5.	Oprema/strojevi/uređaji za preradu ljekovitog i aromatičnog bilja
302.7.B.6.	Oprema/strojevi/uređaji za preradu gljiva
302.7.B.7.	Oprema i uređaji za pakiranje i označavanje proizvoda
302.7.B.8.	Oprema i uređaji za ventilacijski sustav, umjetno prozračivanje i klimatizaciju objekata za preradu
302.7.B.9.	Oprema i uređaji za sustav grijanja
302.7.B.10.	Oprema za odvojeno prikupljanje i skladištenje nusproizvoda koji ne služe za prehranu ljudi
302.7.B.11.	Oprema i uređaji za obradu otpada i otpadnih voda
302.7.B.12.	Specijalizirani računalni hardware i software za gore navedene aktivnosti
302.8.	OPĆI TROŠKOVI
302.8.1.	Troškovi izrade projektne tehničke dokumentacije poput naknada za arhitekte, inženjere i druge konzultantske naknade
302.8.2.	Troškovi studije utjecaja na okoliš
302.8.3.	Troškovi izrade dokumentacije za prijavu za IPARD natječaj (konzultantske usluge IPARD prijava i zahtjeva za isplatu)
302.8.4.	Investicijska studija/Poslovni plan

4.2 Lista dozvoljenih radova vezanih uz izgradnju/rekonstrukciju

1. Radovi rušenja i rastavljanja
2. Pripremni radovi
3. Zemljani radovi
4. Betonski radovi

5. Armirano-betonski radovi
6. Izgradnja s polugotovim proizvodima i prateći dijelovi
7. Radovi armiranja – učvršćivanja
8. Tesarski radovi
9. Zidarski radovi
10. Radovi izgradnje
11. Radovi izoliranja
12. Krovopokrivački radovi
13. Limarski radovi
14. Stolarski radovi
15. Bravarski radovi
16. Staklarski radovi
17. Krečenje i oblaganje
18. Podno oblaganje
19. Radovi rezanja kamena
20. Keramičarski radovi
21. Parketarski radovi
22. Soboslikarski radovi
23. Oblaganje drvenim, kamenim ili umjetnim pločama
24. Radovi finalne montaže
25. Električne instalacije
26. Radovi na vodoopskrbi i kanalizaciji
27. Plinske instalacije
28. Instalacije centralnog grijanja
29. Radovi uređenja okoliša
30. Izgradnja cesta
31. Potporni i zaštitni zidovi
32. Izgradnja pločnika.

5. PRIHVATLJIVA ULAGANJA I KRITERIJI ZA DODJELU SREDSTAVA

5.1 Stručna osposobljenost

Tko može podnijeti zahtjev za potporu, tj. postati korisnik mjere 302 iz IPARD programa:

Podnositelji prijava za dodjelu sredstava IPARD programa u Mjeri 302 su fizičke i pravne osobe (isključujući udruge), u rangu mikro poduzetnika (tj. sa najviše 9 zaposlenih), u sustavu PDV-a 100% u privatnom ili do 25% u državnom vlasništvu, odnosno u vlasništvu jedinica lokalne i/ili regionalne (područne) samouprave ili Grada Zagreba.

U slučaju ulaganja u izgradnju dječjih vrtića, podnositelj prijave su fizičke i pravne osobe (isključujući udruge), u rangu mikro poduzetnika 100% u privatnom vlasništvu te na početku ili na kraju ulaganja registrirana kao ustanova od javnog interesa koja nije obvezna biti u sustavu PDV-a.

U slučaju ulaganja u rekonstrukciju i/ili opremanje dječjih vrtića, podnositelji prijave su javne ustanove, u rangu mikro poduzetnika, 100% u privatnom vlasništvu koje nisu obvezne biti u sustavu PDV-a.

Podnositelj/korisnik treba biti registriran u skladu s nacionalnim zakonodavstvom:

- a) na početku i na kraju ulaganja, ako tu djelatnost obavlja u trenutku podnošenja prijave na Natječaj
- b) na kraju ulaganja, ako tu djelatnost ne obavlja u trenutku podnošenja prijave na Natječaj

5.2 Opći kriteriji prihvatljivosti definirani IPARD programom

1.	Ulaganje treba zadovoljavati standarde Zajednice na kraju realizacije ulaganja.
2.	Poduzeće/gospodarstvo mora udovoljavati nacionalnim minimalnim standardima koji se odnose na zaštitu okoliša, javno zdravstvo (zdravstvena ispravnost i kakvoća hrane i hrane za životinje), zdravlje životinja i bilja, dobrobit životinja i sigurnost na radu u vrijeme kad je odluka o dodjeli sredstava donesena. Gdje su odgovarajući nacionalni standardi utemeljeni na standardima Zajednice uvedeni u vrijeme kad je zaprimljena prijava, potpora se može odobriti bez obzira na neispunjavanje tih standarda, pod uvjetom da poduzeće/gospodarstvo zadovolji novo uvedene standarde do kraja realizacije ulaganja.
3.	Popis važećih nacionalnih minimalnih standarda, Agencija za plaćanja objavljuje na mrežnoj stranici (www.apprrr.hr).
4.	U trenutku prijave podnositelj mora imati podmirene obveze prema Državnom proračunu.
5.	Ako su strategije lokalnog razvoja odobrene od strane Ministarstva, kako je regulirano člankom 171(3)(b) IPA provedbene Uredbe (EC) br. 718/2007, ulaganje treba biti u skladu s ovim strategijama.
6.	Nije dozvoljeno poduzimanje radnji koje bi mogle dovesti do financiranja istog ulaganja unutar IPA komponente III i IPARD programa, uključujući i prijavu na natječaj za dodjelu sredstava.

5.3. Prihvatljiva ulaganja i specifični kriteriji prihvatljivosti po pojedinim sektorima

1. RURALNI TURIZAM

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

A.) Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za pružanje turističkih i/ili ugostiteljskih usluga, poput smještajnih objekata (npr. apartmana, soba), objekata za pripremu i usluživanje hrane i pića, sanitarnih čvorova i drugih prostorija, uključujući objekte za držanje životinja u turističke svrhe, rekreaciju, turističke kampove, uređenje vanjskih površina (za jahanje, sportski ribolov na kopnenim vodama, brdski biciklizam, tematske staze, jahačke staze).

B.) Ulaganje u rekonstrukciju i/ili opremanje objekata tradicijske arhitekture (tradicijske stambene i gospodarske objekte)

C.) ostala ulaganja navedena u Prilogu VIII. Pravilnika.

SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR RURALNOG TURIZMA

Korisnik mora biti registriran u skladu s propisima koji uređuju područja ugostiteljstva i/ili pružanja usluga u turizmu za djelatnost koju obavlja (Zakon o pružanju usluga u turizmu NN 68/07, NN 88/10, Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti NN 138/06, NN 152/08, NN 43/09, NN 88/10).

Ulaganja su prihvatljiva samo u područjima gdje su prihvaćeni Projekti ukupnog razvoja (PUR) i/ili Regionalni operativni program (ROP) i/ili Županijske razvojne strategije (ŽRS) koji navode ruralni turizam kao prioritetni razvojni sektor, a sama ulaganja moraju biti u skladu s odredbama navedenih dokumenata.

Ulaganja su prihvatljiva samo u naseljima razvrstanim u razrede »C« i »D« i ostalim nerazvrstanim naseljima koja nisu dio općine ili grada razvrstanog u razred »A« ili »B« u skladu s Pravilnikom o proglašavanju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede (»Narodne novine« broj 122/09, 9/10, 61/10, 82/10, 36/11, 89/11 i 146/11).

Potvrdu o razvrstavanju naselja u turistički razred izdaje nadležna Turistička zajednica.

Prihvatljivo je ulaganje u objekte kapaciteta s najviše 40 spačavih mjesta

Dozvoljeno je ulaganje u „brodice/čamce“ za sportski ribolov dužine od 2,5 do 5 metara, snage 5 kW.

2. SEKTOR TRADICIJSKIH OBRTA

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata u kojima se obavlja djelatnost tradicijskih obrta, uključujući objekte u kojima se obavlja pakiranje i trženje proizvoda tradicijskih obrta i ostala ulaganja kako je navedeno u Prilogu VIII Pravilnika.

SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR TRADICIJSKIH OBRTA

Korisnik treba biti registriran u skladu s odredbama Pravilnika o tradicijskim, odnosno umjetničkim obrtima (»Narodne novine« broj 112/07).

Ulaganja su prihvatljiva samo u područjima u kojima su prihvaćeni Program ukupnog razvoja (PUR) i/ili Regionalni operativni program (ROP) i/ili Županijska razvojna strategija (ŽRS) koji navode tradicijske obrte kao razvojni sektor, a sama ulaganja moraju biti u skladu s odredbama navedenih dokumenata.

Ukoliko se ulaganje odnosi na proizvodnju hrane neživotinskog podrijetla, korisnik treba biti upisan u Upisnik registriranih objekata koji vodi Ministarstvo zdravljia.

3. SEKTOR IZRAVNE PRODAJE

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za izravnu prodaju vlastitih poljoprivrednih/ribljih proizvoda i suvenira na poljoprivrednom gospodarstvu i proizvoda udruge/zadruge proizvođača u kojima gospodarstvo pripada kao član.

SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR IZRAVNE PRODAJE

Korisnik treba biti upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i poslovati u skladu s odredbama Zakona o trgovini (NN 87/08, 96/08, 116/08, 76/09 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske 114/11).

4. SEKTOR SLATKOVODNE AKVAKULTURE

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje kapaciteta za uzgoj slatkovodne ribe.

SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR SLATKOVODNE AKVAKULTURE

Korisnik treba biti ovlaštenik Povlastice za akvakulturu koju izdaje Ministarstvo poljoprivrede.

Korisnik treba biti registriran prema odredbama Zakona o hrani (NN 46/07, 155/08 i 55/11) i Zakona o veterinarstvu (NN 41/07, 55/11).

Maksimalni kapacitet je ograničen na 150 t za proizvodnju pastrva i 500 t za proizvodnju šarana (Prilog V. Pravilnika).

5. SEKTOR USLUGA

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za pružanje nepoljoprivrednih usluga u ruralnim područjima: IT centara, radionica za popravak strojeva poljoprivredne i šumarske mehanizacije, dječijih vrtića, dječijih igraonica, sportskih i rekreativskih centara za mlade i odrasle.

SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR USLUGA

Prihvatljiva su ulaganja u naseljima koja imaju do 10 000 stanovnika (prema službenim rezultatima zadnjeg popisa stanovništva, Prilog VI – neprihvatljiva naselja).

6. SEKTOR PRERADE NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

Ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za preradu, skladištenje i pakiranje proizvoda od mlijeka, mesa, ribe, voća, povrća ljekovitog i aromatičnog bilja i gljiva.

SPECIFIČNI KRITERIJI ZA SEKTOR PRERADE NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA

Korisnik treba biti upisan u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.

Za preradu mlijeka, mesa i riba korisnik treba biti odobren ili registriran u skladu s važećim propisima - Pravilnikom o vođenju upisnika registriranih i odobrenih objekata te o postupcima registriranja i odobravanja objekata u poslovanju s hranom (NN 125/08, NN 55/09 i 130/10) i Pravilnikom o posebnim uvjetima za objekte u poslovanju s hranom životinjskog podrijetla koji se odobravaju pod posebnim uvjetima (NN 15/10 i 133/10).

Za preradu voća, povrća, gljiva, ljekovitog i aromatičnog bilja korisnik treba biti:

- upisan u Upisnik registriranih objekata koji vodi Ministarstvo zdravlja
- odobren od Povjerenstva za kozmetiku s posebnom namjenom pri Ministarstvu zdravlja RH
- odobren ili registriran u skladu s važećim propisima – Zakonom o hrani NN 46/07, 155/08 i 55/11); Pravilnikom o jakim alkoholnim pićima (NN 61/09, 141/09 i 104/11); Pravilnikom o upisu destilatera (NN 137/05); Pravilnikom o vođenju upisnika registriranih i odobrenih objekata te o postupcima registriranja i odobravanja objekata u poslovanju s hranom (NN 125/08, 55/09 i 130/10) te Zakonom o predmetima opće uporabe (NN 85/06 i 75/09); Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti predmeta široke potrošnje NN 125/09).

7. SEKTOR OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

PRIHVATLJIVA ULAGANJA

Ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje:

Postrojenja koja za proizvodnju električne energije koriste obnovljive izvore energije, odnosno kogeneracijska postrojenja za koja nositelj projekta ili proizvođač može ishoditi status povlaštenog proizvođača električne energije i koja su priključena na distribucijsku mrežu – Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije (NN 67/07), Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora i kogeneracije (NN 67/07).

6. POSTUPAK DOBIVANJA SREDSTAVA

Proces dobivanja IPARD sredstava odvija se u nekoliko faza. Neke od tih faza obavlja sam podnositelj prijave, neke zaposlenici APPRRR unutar pojedinih odjela odnosno na terenu, a neki se odvijaju u uskoj suradnji korisnika sredstava i zaposlenika APPRRR.

6.1 Prijava na IPARD natječaj i dokumentacija potrebna za prijavu

Sredstva IPARD programa dodjeljuju se putem javnog natječaja kojeg raspisuje APPRRR, a objavljuje se u „Narodnim novinama“ i na mrežnim stranicama MP-a (www.mps.hr/ipard) i APPRRR-a (www.apprrr.hr). Za prijavu na natječaj podnositelj ispunjava zadane obrasce i prilaže odgovarajuću dokumentaciju. Obrasci za prijavu objavljeni su u Pravilniku, a dostupni su i na mrežnim stranicama Ministarstva i Agencije u vrijeme raspisivanja natječaja.

Obrti i pravne osobe dužne su, najkasnije u roku mjesec dana prije zatvaranja natječaja za dodjelu sredstava iz IPARD programa Agenciji za plaćanja podnijeti zahtjev za izdavanje Izvješća o primjeni nacionalnih propisa iz područja zaštite na radu, koji Agencija za plaćanja prosljeđuje Državnom inspektoratu. Ova obveza odnosi se na sve oberte i prane osobe, bez obzira imaju li zaposelnika ili ne. Međutim, ovo nije obveza podnositelja koji su fizičke osobe, odnosno OPG.

Podnositelj je dužan najkasnije u roku mjesec dana prije zatvaranja natječaja za dodjelu sredstava iz IPARD programa, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode (u dalnjem tekstu MZOIP) podnijeti zahtjev za izdavanje Potvrde o usklađenosti podnositelja s minimalnim nacionalnim standardima i usklađenosti ulaganja s EU standardima, s priloženim Elaboratom zaštite okoliša propisanog sadržaja. Podnositelj potvrdu prilaže uz prijavu, zajedno s ostalom propisanom dokumentacijom. Elaborat zaštite okoliša izrađuju pravne osobe, koje imaju suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (http://www.mzoip.hr/doc/POPIS_ZO_Pratnik.pdf)

Prije podnošenja prijave za dodjelu sredstava iz IPARD programa APPRRR-u podnositelj prijave provodi poziv na podnošenje ponude u cilju prikupljanja ponuda za svaku pojedinačnu nabavku roba, usluga i radova slijedeći postupak opisan u Pravilniku, članak 23, stavak 6-18. Prikupljene ponude prilažu se prijavi na IPARD natječaj. Prilikom provođenja poziva na podnošenje ponuda, podnositelj prijave treba se koristiti zadanim obrascem I-OOP-7 *Poziv na podnošenje ponude*.

Prijava na IPARD natječaj sastoji se od prijavnog obrasca za odgovarajuću mjeru i dokumenata koji se uz njega prilažu, a sve zajedno naziva se „Prijavni dosje“.

Dokumenti koji se prilažu uz prijredni obrazac slažu se prema redoslijedu navedenom u samom prijavnom obrascu te u tablici 2. *Popis dokumenata koji se prilažu prijavi za Mjeru 302*, radi lakše obrade u APPRRR-u. Spomenuta tablica može poslužiti kao svojevrsna kontrolna lista u kojoj korisnik označava dokumente koje je priložio kako bi bio siguran da su svi dokumenti koji sačinjavaju prijavu poredani prema zadanim redoslijedu.

Također, u svrhu lakše obrade prijave, korisnik treba numerirati stranice obrasca za prijavu zajedno sa svim priloženim dokumentima (prijavni dosje) (npr.: 1/134, 2/134, 3/134 itd.).

Prijavni dosje šalje se u dva primjerka (izvornik i preslika izvornog prijavnog dosjea) preporučenom pošiljkom s povratnicom, na kojoj je vidljiv točan datum i vrijeme (sat, minuta i sekunda) slanja, na sljedeću adresu:

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Ulica grada Vukovara 269d, 10000 Zagreb

(IPARD prijava)

Tablica 2. Popis dokumenata koji se prilaže prijavi³ za Mjeru 302

MJERA 302-DIVERSIFIKACIJA I RAZVOJ RURALNIH GODPODARSKIH AKTIVNOSTI		Staviti "X" u odgovarajuću kućicu
Odnosi se na sve podnositelje		
I.	CJENOVNE PONUDE	
a.	Tablica za usporedbu cjenovnih ponuda (obrazac I-OOP-8) za svako pojedino ulaganje. Pojašnjenje: Niže navedeni dokumenti (dokumenti od reda b. do reda f.) moraju biti priloženi prema navedenom redoslijedu uz svaki obrazac I-OOP-8 koji se na njih odnosi.	
b.	Poziv na podnošenje ponude (obrazac I-OOP-7) za svaku priloženu ponudu, potpisana i ovjeren od ponuditelja s priloženom Tehničkom specifikacijom (<i>Troškovnik bez cijena-dio Glavnog projekta u slučaju izgradnje/rekonstrukcije ili Specifikacija opreme u slučaju nabave opreme</i>), potpisom i ovjerenom od strane ponuditelja, uz svaku priloženu ponudu (osim za opće troškove) Pojašnjenje: Podnositelj mora poslati istu tehničku specifikaciju svim ponuditeljima unutar pojedinog ulaganja.	
c.	Jedna ponuda za svako pojedino ulaganje / opći trošak manji od 10.000 EUR ili račun za opći trošak manji od 10.000 EUR nastao prije podnošenja prijave (u papirnatom obliku i u elektronskom obliku na CD-u isključivo u MS Office Excel formatu) Pojašnjenje: Ponude / računi za opće troškove ne moraju biti u elektronskom obliku na CD-u.	
d.	Tri ponude za svako pojedino ulaganje / opći trošak iznad 10.000 EUR ili dvije ponude i račun za opći trošak iznad 10.000 EUR nastao prije podnošenja prijave (u papirnatom obliku i u elektronskom obliku na CD-u isključivo u MS Office Excel formatu) Pojašnjenje: Ponude / računi za opće troškove ne moraju biti u elektronskom obliku na CD-u.	
e.	Izjava/Deklaracija/Potvrda o podrijetlu izdana od ponuditelja radova/ roba/ usluga, za svaku priloženu ponudu (osim općih troškova). Pojašnjenje: Podnositelj može priložiti dokument koji je preslikan, skeniran, zaprimljen faxom ili e-mail-om.	
f.	Lista izdataka (obrazac I-OOP-15.4), potpisana i ovjerena od podnositelja i ispunjena sukladno odabranim ponudama (u papirnatom obliku i u elektronskom obliku na CD-u, oba u MS Office Excel formatu)	
II.	INVESTICIJSKA STUDIJA / POSLOVNI PLAN	
a.	Investicijska studija / Poslovni plan za ulaganje do 27.000 EUR (obrasci I-OEA-25.1 i I-OEA-25.1-a) u papirnatom obliku i obrazac I-OEA-25.1-a u elektronskom obliku na CD-u. Pojašnjenje: Tablice Investicijske studije/Poslovnog plana (obrazac I-OEA-25.1-a) koje se dostavljaju na CD-u moraju biti u MS Office Excel formatu.	
b.	Investicijska studija / Poslovni plan za ulaganje iznad 27.000 EUR (obrasci I-OEA-25.2 i I-OEA-25.2-a) u papirnatom obliku i obrazac I-OEA-25.2-a u elektronskom obliku na CD-u. Pojašnjenje: Tablice Investicijske studije/Poslovnog plana (obrazac I-OEA-25.2-a) koje se dostavljaju na CD-u moraju biti u MS Office Excel formatu.	

³ Svi dokumenti s popisa, ovisno o organizacijskom obliku i predmetu ulaganja, moraju biti priloženi uz Prijavni obrazac i to istim redoslijedom kao na popisu. Podnositelj popunjava popis stavljajući označku X za svaki priloženi dokument. Svi dokumenti moraju biti originalni ili preslike ovjerenе od strane javnog bilježnika. Podnositelj može u svakom trenutku od APPRRR zatražiti povrat originalne dokumentacije.

c.	Investicijska studija / Poslovni plan pripremljen za potrebe banke u papirnatom obliku i u elektronskom obliku na CD-u. Pojašnjenje: Ukoliko podnositelj već posjeduje Investicijsku studiju/ Poslovni plan izrađen za potrebe banke, takva Investicijska studija/ Poslovni plan je prihvativ. Tablice Investicijske studije/Poslovnog plana koje se dostavljaju na CD-u moraju biti u MS Office Excel formatu.	
*	Napomena: obrasci I-OEA-25.1, I-OEA-25.1-a; I-OEA-25.2 i I-OEA-25.2-a u elektroničkom obliku dostupni su na www.apprrr.hr (NATJEČAJI → IPARD → MJERA 302 → IPARD OBRASCI M 302)	
III.	DOKUMENTI POTREBNI ZA FINANCIJSKU ANALIZU PODNOSITELJA	
1.	Odnosi se na pravne i fizičke osobe obveznike poreza na dobit	
a.	BON-1 obrazac	
b.	Godišnji finansijski izvještaj (obrazac GFI) za prethodnu finansijsku godinu, ovjeren od FINA-e	
2.	Odnosi se fizičke osobe obveznike poreza na dohodak	
a.	Obrazac prijave poreza na dohodak za prethodnu finansijsku godinu ovjeren od strane Porezne uprave s pripadajućom Rekapitulacijom primitaka i izdataka za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca prethodne finansijske godine (ukoliko je podnositelj obvezan voditi knjige u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak), ovjerenom i potpisom od strane podnositelja. Pojašnjenje: Ukoliko je podnositelj početnik obveznik poreza na dohodak, potrebno je dostaviti Potvrdu Porezne uprave o ulasku podnositelja u registar poreznih obveznika kao obveznik poreza na dohodak (ukoliko je isti registriran, Potvrda mora sadržavati datum registracije).	
IV.	OSTALI DOKUMENTI	
a.	R-Sm obrazac na dan 31. prosinca prethodne godine (<i>odnosi se na obrt/ obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo/ fizičku osobu u sustavu PDV-a - obveznike poreza na dohodak</i>) ovjeren od strane REGOS- a ili R- Sm obrazac za mjesec koji je prethodio mjesecu u kojem je podnesena prijava (<i>ukoliko je podnositelj početnik obveznik poreza na dohodak ili dobit</i>) ovjeren od strane REGOS- a ili Potvrdu da REGOS ne vodi evidenciju za podnositelja, izdanu i ovjerenu od strane REGOS-a (<i>za sve podnositelje koji nemaju evidentirane zaposlenike</i>).	
b.	Popis dugotrajne imovine na dan 31. prosinca prethodne godine ili Popis dugotrajne imovine za mjesec koji je prethodio mjesecu u kojem je podnesena prijava (<i>ukoliko je podnositelj početnik</i>). Pojašnjenje: Popis dugotrajne imovine mora biti potписан i ovjeren od strane podnositelja, osim fizičkih osoba u sustavu PDV-a i obiteljskih poljoprivrednih gospodrastava koji su ga obvezni samo potpisati.	
c.	Izvadak iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata izdan i ovjeren od strane FINA-e, ne stariji od 30 dana na dan podnošenja prijave.	
d.	BON-2/ SOL-2/podaci o solventnosti, ne stariji od 30 dana na dan podnošenja prijave. Pojašnjenje: Podnositelj mora priložiti BON- 2/ SOL- 2 podatke o solventnosti, izdane od svih banaka u kojima podnositelj ima otvoreni žiro- račun i koji se nalaze na popisu u Izvatu iz Jedinstvenog registra računa poslovnih subjekata. Žiro- račun podnositelja ne smije biti blokiran: - više od 30 dana u posljednjih 6 mjeseci niti - više od 20 dana kontinuirano	
e.	Potvrda Porezne uprave da je podnositelj u sustavu PDV-a, ne starija od tri mjeseca na dan podnošenja prijave (odnosi se na fizičke osobe) Pojašnjenje: Ukoliko je podnositelj pravna osoba (trgovačko društvo, zadruga), te u slučaju ulaganja u Sektor usluga-dječji vrtići, gdje je podnositelj ustanova od javnog interesa, nije potrebno dostaviti navedeni dokument.	

f.	Potvrda Porezne uprave da podnositelj nema nepodmirenih obveza prema Republici Hrvatskoj u trenutku ishođenja Potvrde, ne starija od tri mjeseca na dan podnošenja prijave	
g.	Potvrda Trgovačkog suda da podnositelj nije u postupku stečaja, stečajnoj nagodbi ili likvidaciji u trenutku ishođenja Potvrde, ne starija od tri mjeseca na dan podnošenja prijave (ne odnosi se na fizičke osobe u sustavu PDV-a, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i obrte)	
h.	Dokument kojim se odobrava građenje ili drugi odgovarajući dokument koji dokazuje da se određeno ulaganje može provesti bez izdavanja dokumenta kojim se odobrava građenje, izdan od Upravnog odjela nadležnog za poslove graditeljstva lokalne i područne (regionalnu) samoupravu prema Zakonu o prostornom uređenju i gradnji, Zakonu o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja i važećem Pravilniku. Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganje u izgradnju novih objekata i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje postojećih objekata (uključujući i objekte koji se koriste kao spremišta za opremu-npr. biciklističku opremu, opremu za jahanje, isl.)	
i.	Dijelovi Glavnog projekta (arhitektonski projekt, troškovnik, tehnološki projekt, elektro projekt, strojarski projekt) Pojašnjenje: Dijelovi glavnog projekta moraju biti priloženi kada se radi o ulaganju u: -izgradnju i opremanje objekta (oprema koja se ugrađuje u objekt): arhitektonski projekt, troškovnik, tehnološki projekt, elektro projekt, strojarski projekt -opremanje postojećih objekata (oprema koja se ugrađuje u objekt): tehnološki projekt- dio glavnog projekta ili drugi dokument koji ima istu namjenu izrađen i ovjeren od strane ovlaštene osobe odgovarajuće struke -rekonstrukciju i opremanje objekta (oprema koja se ugrađuje u objekt): arhitektonski projekt, troškovnik, tehnološki projekt, elektro projekt, strojarski projekt Dijelovi Glavnog projekta moraju biti dostavljeni isključivo u elektronskom obliku na CD-u. U slučaju ulaganja u pokretnu opremu/ opremanje na otvorenom nije potrebno prilagati dijelove Glavnog projekta.	
j.	Izvadak iz zemljije knjige kao dokaz prava vlasništva podnositelja ili prava građenja (list A, B, C), ne stariji od 3 mjeseca na dan podnošenja prijave	
k.	Potvrda o usklađenosti poduzeća s odgovarajućim minimalnim nacionalnim standardima i usklađenosti ulaganja s EU standardima izdana od Ministarstva zaštite okoliša i prirode	
l.	Pismo preporuke odabranog LAG-a o preporuci ulaganja (ukoliko LAG postoji) Pojašnjenje: Pismo preporuke mora sadržavati objašnjenje je li i na koji način je projekt u skladu s Lokalnom Razvojnom Strategijom.	
m.	Punomoć ovjerena od strane javnog bilježnika, ne starija od 3 mjeseca na dan podnošenja prijave (ukoliko je podnositelj ovlastio opunomoćenika)	
n.	Preslika osobne iskaznice podnositelja (fizička osoba u sustavu PDV-a /nositelj OPG-a/ obrtnik / vlasnik ili direktor trgovačkog društva / zadruge/ ustanove od javnog interesa)	
o.	Pismo namjere banke o kreditiranju, izdano i ovjерено od strane banke.	
RURALNI TURIZAM		
a.	Rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za ugostiteljski objekt koje izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluge Pojašnjenje: Ako je podnositelj početnik, ovu potvrdu dostavlja na kraju ulaganja.	
b.	Rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu koje izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluge Pojašnjenje: Ako je podnositelj početnik, ovu potvrdu dostavlja na kraju ulaganja.	
c.	Rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu koje izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluge Pojašnjenje: Ako je podnositelj početnik, ovu potvrdu dostavlja na kraju ulaganja.	

d.	Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga na poljoprivrednom gospodarstvu koje izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluge Pojašnjenje: Nije potrebno priložiti ukoliko podnositelj ima Rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu koje izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluge. Pojašnjenje: Ako je podnositelj početnik, ovu potvrdu dostavlja na kraju ulaganja.	
e.	Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga koje izdaje nadležni ured prema mjestu pružanja usluge Pojašnjenje: Ako je podnositelj početnik, ovu potvrdu dostavlja na kraju ulaganja.	
f.	Dio (nekoliko stranica) prihvaćenog PUR-a i/ili ROP-a i/ili ŽRS-a u kojem je ruralni turizam određen kao razvojni sektor , a kojeg izdaje županija.	
g.	Povlastica za akvakulturu ili Ugovor o dodjeli ribolovnog prava Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganje u objekte za slatkovodni sportski ribolov.	
h.	Mišljenje nadležnog Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganje u izgradnju i/ili rekonstrukciju i/ili opremanje starih tradicionalnih kuća i gospodarskih zgrada u skladu s izvornom tradicionalnom arhitekturom.	
i.	Potvrda o razvrstavanju naselja u turistički razred izdana od nadležne Turističke zajednice	
TRADICIJSKI OBRTI		
a.	Uvjerenje o stjecanju statusa tradičijskog obrta koje izdaje Hrvatska obrtnička komora	
b.	Dio (nekoliko stranica) prihvaćenog PUR-a i/ili ROP-a i/ili ŽRS-a u kojem su tradičijski obrti određeni kao razvojni sektor, a kojeg izdaje županije	
IZRAVNA PRODAJA		
a.	Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje trgovine izdano od Ureda državne uprave u županiji	
b.	Rješenje o odobrenju farme (primarni proizvodi – meso i mlijeko) izdano od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede.	
c.	Rješenje o odobrenju objekta pod posebnim uvjetima za proizvodnju hrane životinjskog podrijetla namijenjene direktnoj prodaji (mesni i mlječni proizvodi) izdano od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede	
d.	Rješenje o upisu u Registar farmi riba i školjkaša izdano od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede	
e.	Zapisnik o ispunjavanju uvjeta iz područja biljnog zdravstva utvrđenih nacionalnim propisima izdana od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede	
f.	Rješenje o odobrenju objekta pod posebnim uvjetima za prodaju ribe i za pripremu i prodaju ribljih proizvoda izdano od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganje u rekonstrukciju i/ili opremanje objekata za izravnu prodaju ribe. <i>Dokument ne treba dostaviti u slučaju kada je količina izravne prodaje ribe manja od 3000 kg/godinu.</i>	
USLUGE		
a.	Rješenje o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta koje moraju ispunjavati objekti, oprema i sredstva koje izdaje nadležni ured državne uprave u županiji	
PRERADA NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA		
a.	Rješenje o odobrenju objekta pod posebnim uvjetima izdano od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganje u rekonstrukciju i/ili opremanje pogona za preradu na poljoprivrednim gospodarstvima koja proizvode proizvode od mlijeka, mesa i riba, uključujući kapacitete za skladištenje i pakiranje proizvoda od mesa, mlijeka i riba.	

SLATKOVODNO RIBARSTVO		
a.	Povlastica za akvakulturu Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganja u postojeće kapacitete	
b.	Rješenje o upisu u Registar farmi riba i školjkaša izdano od nadležne Uprave Ministarstva poljoprivrede Pojašnjenje: Odnosi se na ulaganja u rekonstrukciju i/ili opremanje kapaciteta za slatkovodno ribarstvo.	

6.2 Obrada prijava i rangiranje

Nakon zaprimanja prijava po objavljenom natječaju u APPRRR-i počinje obrada pristiglih prijava u skladu s procedurama Agencije za plaćanja. Najprije se, prema redoslijedu zaprimanja, provjerava jesu li prijave pristigle pravovremeno i jesu li potpune. Nakon provjere potpunosti, slijedi provjera prihvatljivosti i ekonomske održivosti projekta i podnositelja prijave (detaljan opis pokazatelja i kriterija za navedene provjere nalaze se u Pravilniku, članak 17)⁴. Slijedi kontrola na terenu, nakon čega će se utvrditi rang lista podnositelja prijava sukladno kriterijima rangiranja. Prioritet pri dobivanju sredstava imaju ulaganja s većim brojem bodova. Rangiranje se provodi prema kriterijima prikazanima u tablici 3.

Tablica 3. Kriteriji rangiranja

Kriteriji po sektorima	Bodovanje	Bodovi
Ulaganje u ruralni turizam	Ako "da" onda 25; ako "ne" onda 0	25
Ulaganje u tradicijski obrt	Ako "da" onda 10; ako "ne" onda 0	10
Ulaganje u objekte za preradu na poljoprivrednom gospodarstvu	Ako "da" onda 15; ako "ne" onda 0	15
Ulaganje u usluge	Ako "da" onda 10; ako "ne" onda 0	10
Ulaganje u izravnu prodaju	Ako "da" onda 10; ako "ne" onda 0	10
Ulaganje u slatkovodnu akvakulturu	Ako "da" onda 5; ako "ne" onda 0	5
Ulaganje u proizvodnju gljiva	Ako "da" onda 5; ako "ne" onda 0	5
Ulaganje u obnovljive izvore energije	Ako "da" onda 20; ako "ne" onda 0	20
Dodatni kriterij rangiranja u slučajevima kad ima više projekata za jedan sektor		
Ulaganje se provodi na područjus otežanim uvjetima gospodarenja kako je određeno Zakonom o o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju, NN 92/10 i 124/11).	Ako "da" onda 20; ako "ne" onda 0	20
Ulaganje će provesti žena poduzetnik (vlasnik projekta)	Ako "da" onda 10; ako "ne" onda 0	10
Ulaganje je preporučio odobreni LAG	Ako "da" onda 30; ako "ne" onda 0	30
Ulaganja će provesti mlađi poduzetnici (manje od 40 godina starosti u vrijeme podnošenja prijave)	Ako "da" onda 15; ako "ne" onda 0	15
UKUPNO		100

U slučaju kada dva ili više projekata imaju isti broj bodova, prednost će imati oni s ranijim datumom i vremenom podnošenja potpune prijave.

U slučaju kada se temeljem rang liste utvrdi da unutar programa nema dovoljno sredstava za ugovaranje svih rangiranih projekata, odredit će se prag iznad kojeg će se nalaziti svi projekti za koje postoji dovoljno financijskih sredstava u programu.

Za nepotpune prijave Agencija za plaćanja će izdati Zahtjev za dopunu kojim će od podnositelja tražiti dostavljanje dokumentacije koja nedostaje. Podnositelj je dužan dostaviti traženu dokumentaciju preporučenom pošiljkom u roku od 7 dana od dana zaprimanja

⁴ Pravo na podnošenje prijava imaju i podnositelji početnici, tj. oni podnositelji koji posluju kraće od dvije godine. U takvom slučaju odredbe članka 16., Pravilnika neće se primjenjivati.

Zahtjeva za dopunu. Datumom podnošenja kompletne prijave smatra se datum dostave dokumentacije tražene u Zahtjevu za dopunu.

U slučaju potrebe, Agencija za plaćanja može Zahtjevom za obrazloženje i/ili ispravak tražiti od podnositelja dodatne podatke potrebne za dovršetak obrade prijave. Podnositelj je dužan dostaviti tražene podatke preporučenom pošiljkom u roku od 7 dana od zaprimanja Zahtjeva za obrazloženje i/ili ispravak.

Za svaku prihvatljuvu prijavu, APPRRR će izdati Odluku o dodjeli sredstava iz IPARD programa u roku od **98** radnih dana od dana završetka natječaja, te iste poslati podnositelju preporučenom pošiljkom s povratnicom.

6.3 Ugovaranje

Nakon donošenja Odluke o dodjeli sredstava iz IPARD programa, APPRRR i korisnik sklapaju IPARD Ugovor kojim se uređuju međusobna prava i obveze.

Detalji oko ugovaranja i sadržaj IPARD Ugovora navedeni su u člancima 27. i 28. Pravilnika.

Imena korisnika s kojima je APPRRR zaključila IPARD Ugovor kao i iznos dodijeljenih sredstava bit će objavljeni na mrežnim stranicama MP-a i APPRRR-a, dok će ostali podaci o korisnicima i projektima s kojima raspolaže APPRRR biti dostupni isključivo uz odobrenje ravnatelja APPRRR-a, ravnatelja URR-a i ministra MP-a.

6.4 Provedba ulaganja

Provedba ulaganja može započeti tek kada je IPARD Ugovor potpisani od strane korisnika i APPRRR-a stupio na snagu. Datumom stupanja na snagu IPARD Ugovora smatra se datum javnobilježničke ovjere potpisa korisnika. **Aktivnosti vezane za ulaganja predviđena projektom ne smiju započeti prije stupanja na snagu IPARD Ugovora, osim pripremnih radova** (koji uključuju pripremu tehničko-tehnološke dokumentacije, izradu ekonomске dokumetacije, stjecanje vlasništva nad nekretninama na kojima će se obavljati investicija, dobivanje građevinske dozvole i s njima vezane aktivnosti). Pripremni radovi, dakle, moraju biti obavljeni prije prijavljivanja na natječaj, te se ne smatraju prihvatljivim izdacima i ne sufinanciraju se sredstvima IPARD programa, osim u slučajevima kada se radi o općim troškovima iz članka 21. stavka 1. točke c) Pravilnika.

Ukoliko APPRRR utvrdi da je korisnik započeo s bilo kojom aktivnošću osim pripremnih radova prije zaključenja IPARD Ugovora, APPRRR će raskinuti takav IPARD Ugovor.

Od trenutka stupanja IPARD Ugovora na snagu korisnik ne smije mijenjati projekt. Iznimno u slučaju da se određena promjena ipak mora napraviti, korisnik je tada obvezan o tome obavijestiti APPRRR u pisanom obliku uz odgovarajuće objašnjenje a promjenu može provesti tek nakon pisanog odobrenja APPRRR-a.

Detaljnija uputstva o ovom postupku opisana su u poglavljiju 7.3. Promjene ulaganja.

6.5 Isplata sredstava i potrebna dokumentacija za podnošenje Zahtjeva za isplatu

Korisnik je nakon završenog ulaganja dužan dostaviti dva primjerka (izvornik i preslika) Zahtjeva za isplatu (I-OOI-1-302) u papirnatom obliku i na CD-u zajedno s pripadajućom dokumentacijom, do datuma naznačenog u IPARD Ugovoru/Aneksu IPARD Ugovora. Popis dokumentacije koja se prilaže Zahtjevu za isplatu naveden je niže dolje u tablici 4 *Popis dokumenata koji se prilaže Zahtjev za isplatu za mjeru 302*. Dokumente koji se prilaže Zahtjevu za isplatu bilo bi dobro složiti prema redoslijedu navedenom u tablici 4. kako bi se olakšala kasnija obrada u APPRRR-u.

Prilikom podnošenja Zahtjeva za isplatu korisnik (obrtnik ili pravna osoba) je obvezan priložiti Izvješće o primjeni propisa iz područja zaštite na radu na kraju ulaganja, kojeg je dužan zatražiti mjesec dana prije predviđenog datuma podnošenja Zahtjeva na obrascu koji se nalazi u Prilogu 2. Uputa za ishođenje potvrda na stranicama Agencije (www.aprr.hr).

Zahtjev za isplatu treba sadržavati sve plaćene račune sukladno odabranoj ponudi i IPARD Ugovoru, a svi priloženi računi moraju biti plaćeni u cijelosti. Korisniku se ne može isplatiti potpora u iznosu višem od iznosa navedenoga u IPARD Ugovoru, odnosno Aneksu IPARD Ugovora.

Svi dokumenti koji se odnose na plaćanja za ugovoreni projekt, osim računa za opće troškove, moraju biti datirani nakon datuma sklapanja IPARD Ugovora između APPRRR-a i korisnika.

Zahtjev za isplatu se podnosi APPRRR-u u roku navedenom u IPARD Ugovoru. Prijava Zahtjeva za isplatu mora se dodatno potvrditi u Izvještaju o stanju projekta, koju je korisnik obvezan slati Odjelu za odobrenje isplata u Agenciji za plaćanja svaka tri mjeseca računajući od dana sklapanja IPARD Ugovora. Ako procijeni da će projekt kasniti, korisnik je obvezan dostaviti APPRRR-u Zahtjev za odobrenjem promjena, s objašnjenjem i pripadajućom dokumentacijom koja se odnosi na promjene, ne kasnije od 30 dana prije isteka roka za podnošenje Zahtjeva za isplatu, s ciljem da se promijeni rok. Pod uvjetom da je razlog opravdan, APPRRR će izdati Pismo odobrenja, a sklopit će se i Aneks IPARD Ugovoru, tj. rok za podnošenje Zahtjeva za isplatu će se produžiti. Na toj osnovi, Aneks IPARD Ugovoru može se izdati najviše dva puta istom korisniku. Ako APPRRR utvrdi da razlog nije opravdan, korisniku će se izdati Pismo odbijanja i Zahtjev za isplatu će se podnijeti kao što je određeno IPARD Ugovorom.

U slučaju da korisnik ne podnese Zahtjev za isplatu sa svom potrebnom dokumentacijom u zadanom roku APPRRR će raskinuti IPARD Ugovor.

Pod uvjetom da su sve administrativne provjere i kontrole na terenu koje se odnose na podnesen Zahtjev za isplatu pozitivno riješene, APPRRR će izdati Odluku o isplati u roku od tri (3) mjeseca od dana zaprimanja potpunog Zahtjeva za isplatu.

Tablica 4: Popis dokumenata koji se prilaže uz Zahtjev za isplatu za mjeru 302

MJERA 302	
DOKUMENTI UZ IZJAVU O IZDACIMA	
Svi dokumenti moraju biti originali ili preslike ovjerene kod javnog bilježnika, osim onih u kojima je naznačeno drugačije	
1.	Originalni računa iz Zahtjeva za isplatu
2.	Originalni predračuna
3.	Preslika dnevno informativnog izvata o prometu i stanju računa za tuzemna plaćanja
4.	Preslika dokumenta banke koji dokazuje plaćanje u inozemstvo u stranoj valuti (SWIFT)
5.	Bankovnu potvrdu o ŽR za račune plaćene sa ŽR različitog od onog navedenog u zahtjevu za isplatu i to ne stariju od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za isplatu
6.	Bankovnu potvrdu za ŽR naveden u Zahtjevu za isplatu / Preslika kartona deponiranih potpisa ovjeren od banke
7.	Preslika ugovora o kreditu i svih ugovora vezanih uz plaćanje (Ugovori o cesiji /akreditivi)
8.	Izjava banke o plaćenim računima dokaz da su svi računi plaćeni iz kredita
9.	Preslika ugovora s dobavljačima
10.	Uporabna dozvola ili drugi odgovarajući dokument u skladu sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (osim za pokretnu opremu)
11.	Preslika dokaza o podrijetlu roba i/ ili usluga za svaki račun za koji se traži isplata; EUR 1 , uvjerenje izdano od nadležnog tijela ili Izjava na računu. Za robe i/ili usluge hrvatskog podrijetla – potvrdu izdanu od strane Hrvatske gospodarske komore
12.	Preslika deklaracije proizvoda
13.	Preslika jamstva/ garancije dobavljača ovisno o vrsti opreme / objekta

14.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda zaštite okoliša izdana od Ministarstva zaštite okoliša i prirode

Specifični dokumenti za sektore

A. RURALNI TURIZAM – dodatni dokumenti 302.1

1.	Rješenje o odobrenju farme izданo od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede i Zapisnik koji će obuhvatiti propisane odredbe iz područja zdravlja i zaštite životinja izdano od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (potrebno za opremanje objekata farme)
2.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva i biljnog zdravstva izdana od nadležne uprave Ministarstva zdravlja
3.	Zapisnik o ispunjavanju uvjeta iz područja biljnog zdravstva utvrđenih nacionalnim propisima koji su usklađeni s EU propisima.
4.	Rješenje o ispunjavanju minimalnih uvjeta za pružanje ugostiteljskih usluga izdana od nadležnog tijela u skladu s mjestom pružanja usluge / Rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u domaćinstvu izdana od nadležnog tijela u skladu s mjestom pružanja usluge ili ovjerena kopija/ Rješenje o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga u poljoprivrednom gospodarstvu izdana od nadležnog tijela u skladu s mjestom pružanja usluge Odobrenje za pružanje ugostiteljskih usluga izданo od nadležnog ureda u skladu s mjestom pružanja usluge (za fizičke osobe)
5.	Izvod iz Registra kategoriziranih objekata /Odluka o kategorizaciji izdana od nadležne uprave Ministarstva turizma
6.	Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga u poljoprivrednom gospodarstvu izdana od nadležnog ureda u skladu sa mjestom pružanja usluge/Rješenje o odobrenju za pružanje turističkih usluga izdana od nadležnog ureda u skladu sa mjestom pružanja usluge
7.	Preslika Knjižice plovila (za brodove/ plovila)
8.	Povlastica za akvakulturu izdana od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede

B. TRADICIJSKI OBRTI - dodatni dokumenti 302.2

1.	Uvjerenje o stjecanju statusa tradicijskog obrta izdanu od Hrvatske obrtničke komore
2.	Odluka o dodjeli uvjerenja i znaka (ukoliko je korisnik posjeduje)

C. IZRAVNA PRODAJA - dodatni dokumenti 302.3

1.	Rješenje o upisu u Upisnik registriranih objekata u poslovanju s hranom izdana od nadležne uprave Ministarstva zdravlja (za opremanje, rekonstrukciju ili izgradnju objekata za izravnu prodaju proizvoda od mlijeka i mesa na poljoprivrednom gospodarstvu)
2.	Rješenje o odobrenju farme izdanu od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede i Zapisnik koji će obuhvatiti propisane odredbe iz područja zdravlja i zaštite životinja izdano od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (obavezna za prodaju namirnica životinjskog podrijetla)/ Rješenje o odobrenju pod posebnim uvjetima objekta u kojem se proizvodi hrana životinjskog podrijetla namijenjena izravnoj prodaji izdana od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede/za direktnu prodaju proizvoda od mesa i mlijeka na poljoprivrednom gospodarstvu/ Rješenje o odobrenju pod posebnim uvjetima za ribarnice i objekte u kojima se u sklopu maloprodaje pripremaju proizvodi ribarstva izданo od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede
3.	Zapisnik o ispunjavanju uvjeta iz područja biljnog zdravstva utvrđenih nacionalnim propisima koji su usklađeni s EU propisima. (obavezna za voće i povrće)
4.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva i biljnog zdravstva izdana od nadležne uprave Ministarstva zdravlja (za preradu voća povrća)
5.	Rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti trgovine izdana od izdana od Ministarstva gospodarstva

6.	Rješenje o odobrenju objekta pod posebnim uvjetima za ribarnice i objekte u kojima se pripremaju proizvodi od ribe izdano nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede
7.	Rješenje o upisu u Registar farmi riba i školjki (za svježu ribu) izdana od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (za direktnu prodaju ribe na uzgajalištu u količini manjoj od 3000 kg/god)

D. USLUGE – dodatni dokumenti 302.4

1.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva izdana od nadležne uprave Ministarstva zdravlja (za igraonice)
2.	Odluka o ispunjavanju minimalnih tehničkih uvjeta za objekte, opremu i objekte izdana od nadležnog ureda državne uprave
3.	Rješenje o odobrenju početka obavljanja djelatnosti (potrebno za dječje igraonice i dječje vrtiće)

E. PRERADA NA POLJOPRIVREDNIM GOSPODARSTVIMA– dodatni dokumenti 302.5

1.	Rješenje o odobrenju objekata izdano od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (za izgradnju objekta u poslovanju hranom životinjskog podrijetla)/ Rješenje o odobrenju pod posebnim uvjetima objekta u kojem se proizvodi hrana životinjskog podrijetla izdano od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (za preradu i skladištenje mlijeka i mesa) / Rješenje o odobrenju pod posebnim uvjetima objekta izdana od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (za rekonstrukcije i/ili opremanja objekta za preradu,skladištenje i pakiranje proizvoda od mlijeka i mesa na poljoprivrednim gospodarstvima)
2.	Potvrda o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva i biljnog zdravstva izdana od nadležne uprave Ministarstva zdravlja (obavezna za voće i povrće)
3.	Rješenje o upisu odobrenih objekata izdano od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (potrebno za preradu voća u alkoholna pića)
4.	Rješenje o upisu u upisnik destilatora izdano od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede (potrebno za preradu voća u alkoholna pića)
5.	Rješenje o upisu u upisnik registriranih i odobrenih objekata izdano od nadležne uprave Ministarstva zdravlja (za preradu ljekovitog bilja za prehranu ljudi)/ Rješenje o dozvoli za stavljanje na tržiste ili uvoz izdano od nadležne uprave Ministarstva zdravlja (za kozmetiku s posebnom namjenom)

F. SLATKOVODNO RIBARSTVO – dodatni dokumenti 302.6

1.	Povlastica za akvakulturu
2.	Rješenje o upisu u Registar farmi riba i školjkaša izdana od nadležne uprave Ministarstva poljoprivrede

G. OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE – dodatni dokumenti 302.7

1.	Rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača ili ovjerena kopija - za umrežene korisnike
----	--

Nakon što isplati IPARD sredstva na račun korisnika (isplate u gotovini nisu dozvoljene), APPRRR će izdati Potvrdu o završenom ulaganju. Korisnik ostaje u obvezi pridržavati se svih odredbi iz IPARD Ugovora, Pravilnika i ovog Vodiča u razdoblju od pet (5) godina od datuma konačne isplate koji je naveden u Potvrdi o završenom ulaganju.

Detaljnije informacije o obvezama korisnika nakon isplate odnosno primitka IPARD sredstava navedene su u ovom Vodiču – poglavlje 7.2 (odnose se na obvezu čuvanja dokumentacije) i poglavlje 7.5 (odnose se na obvezu vidljivog označavanja ulaganja sufinanciranog IPARD sredstvima).

6.6 Kontrola na terenu

Kontrola na terenu provodi se najmanje tri (3) puta za svako ulaganje: prije ugovaranja, prije plaćanja i tijekom petogodišnjeg razdoblja nakon izvršenog konačnog plaćanja (kako je navedeno u Potvrdi o završenom ulaganju). Osim tih redovitih kontrola, kontrole na terenu mogu se obavljati i u bilo kojem trenutku za vrijeme trajanja investicije.

Kontrolu na terenu provode djelatnici APPRRR-a, tj. djelatnici Sektora za kontrolu na terenu - Odjel za kontrolu mjera strukturne potpore (u dalnjem tekstu: kontrolori). Osim kontrolora kontrolu na terenu svakog IPARD projekta mogu obavljati i djelatnici unutarnje revizije APPRRR-a, djelatnici Ministarstva financija, revizori Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske unije, te predstavnici EU-a (revizori Europske komisije, predstavnici Europskog revizorskog suda, Europskog ureda za borbu protiv prijevara -OLAF).

Osobe nad kojima se provodi kontrola obvezne su pripremiti sve potrebne podatke i materijale za provedbu kontrole na terenu. U slučaju da korisnik ne dozvoli ili da spriječi kontrolu na terenu, ili da na bilo koji drugi način utječe na rad kontrolora, njegova/njezina prijava/Zahtjev za isplatu neće biti odobren. Djelatnici koji provode kontrolu na terenu moraju imati pristup svoj dokumentaciji vezanoj uz ulaganje koje je sufincirano sredstvima IPARD programa i to tijekom svih kontrola koje se provode: prije ugovaranja, prije plaćanja i kroz petogodišnje razdoblje nakon izvršenog konačnog plaćanja potpore korisniku.

Za vrijeme kontrole na terenu kontrolori mogu pregledavati poljoprivredno zemljište, nasade, stoku, poslovni i proizvodni prostor, skladišne objekte, opremu, uređaje i robu, kao i poslovnu dokumentaciju podnositelja prijave/korisnika IPARD programa. Kontrolori mogu provjeriti i dokumentaciju podnositelja prijave/korisnika koja se odnosi na ta prava, provjeriti njegove/njezine poslovne knjige i dokumente kao što su i računi, popisi, dokumentacija o prihvatljivosti, potvrde plaćanja, popisi jamstava/garantnih listova, odluke/rješenja, ugovori, potvrde, podaci o korištenom materijalu i izvršenim radovima, kao i bankovna izvješća koja posjeduje korisnik i osobe povezane s njim. Kontrolori mogu provjeriti i podatke na računalima, opremu, preradu i proizvodnju, pakiranje, otpremu i skladištenje. Ukratko, kontrolori mogu provjeriti sve podatke koji se odnose na narav, količinu i kakvoću roba i usluga, napredak poslovanja i načine na koje se koriste završena ulaganja, mogu provoditi kontrolu nad planskom i tehničkom dokumentacijom koja se odnosi na ulaganje, provjeriti računovodstvene podatke i dokumente, kao i financijske i tehničke podatke subvencioniranih projekata. Oni izvještavaju nadležna tijela i traže provođenje određenih postupaka za čiju provedbu nisu sami ovlašteni. Zaduženi su i za prikupljanje podataka i informacija od mjerodavnih osoba, svjedoka, stručnjaka i drugih osoba, ako je to potrebno za adekvatno obavljanje kontrole.

Kontrolori mogu najaviti kontrolu do **najviše 48 sati unaprijed**, pod uvjetom da ciljevi i svrha kontrole na terenu nisu narušeni takvom prethodnom najavom. U slučaju kada je podnositelj prijave/korisnik obavešten o kontroli na terenu i o nužnoj nazočnosti treće osobe (računovođa, nadzorni inženjer, izvođač građevinskih radova), ovisno o ulaganju i fazi kontrole, podnositelj prijave/korisnik je obvezan osigurati njihovo prisustvo. U slučaju da se kontrola obavlja na više lokacija, kontrolori, dok se pripremaju za kontrolu, mogu tražiti od podnositelja prijave/korisnika podatke o udaljenosti tih lokacija (u slučaju da sjedište korisnika i mjesto ulaganja nisu na istoj lokaciji).

Isto tako, sve fizičke i pravne osobe, kao i osobe koje su s korisnikom povezane kroz predmetno ulaganje, također podliježu kontroli i obvezne su omogućiti provedbu kontrole na terenu, pružiti potrebne podatke i obavijesti te osigurati uvjete za nesmetan rad kontrolora.

Tijekom provođenja kontrole kontrolori su dužni pokazati korisniku svoj identifikacijski dokument.

6.6.1 Dokumentacija potrebna za kontrolu na terenu za Mjeru 302 (prema tipu kontrole)

	DOKUMENT	KONTROLA PRIJE UGOVARANJA	KONTROLA PRIJE PLAĆANJA	EX-POST KONTROLA
1	Kopija katastarskog plana	+	+	+
2	Izvadak iz Registra Trgovačkog suda/Obрtnog registra			+
3	Knjiga dionica/Knjiga poslovnih udjela			+
4	Kartica konta prihoda od dotacija refundacija, dotacija, subvencija, milodara i drugih nadoknada		+	+
5	Glavni projekt	+	+	+
6	Tehnološki projekt	+	+	+
7	Knjiga ulaznih računa (UR-a)		+	+
8	Knjiga izlaznih računa (IR-a)		+	+
9	Popis dugotrajne imovine	+	+	+
10	Kartica konta dobavljača/Knjiga primitaka i izdataka	+	+	+
11	Građevinski dnevnik		+	+
12	Građevinska knjiga		+	+
13	Rješenje o odobrenju objekta (Uprave za veterinarstvo MPRRR) za djelatnost koju obavlja			+
14	Rješenje o odobrenju objekta i zapisnik nadležnog veterinarskog inspektora koji obuhvaća sve propisane elemente s područja zdravlja životinja			+
15	Potvrdu o ispunjavanju EU standarda iz područja javnog zdravstva i biljnog zdravstva za djelatnost koju obavlja, koju izdaje Sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva			+
16	Zapisnik o ispunjavanju uvjeta iz područja biljnog zdravstva utvrđenih nacionalnim propisima koji su usklađeni sa EU			+
17	Potvrdu o ispunjavanju EU standarda zaštite okoliša, izdanu od MZOPUG			+
18	Izvješće o primjeni propisa iz područja zaštite na radu izdano od Državnog inspektorata			+
19	Rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača el. energije izdana od Hrvatske Energetske Regulatorne Agencije			+
20	Povlasticu za akvakulturu			+
21	Rješenje o upisu u Registar farmi riba i			+

	školjkaša		
--	-----------	--	--

7. PRAVA I OBVEZE KORISNIKA

Potpisivanjem IPARD Ugovora korisnik stječe određena prava i obvezuje se ispuniti određene obveze kako bi zadržao prava na ugovorena sredstva. Obveze korisnika u IPARD programu definirane su Pravilnikom o provedbi Mjere 302 „Diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih aktivnosti“ unutar IPARD programa te IPARD Ugovorom kojeg korisnik sklapa s APPRRR-om. Ta prava i obveze ukratko su obrazloženi u sljedećim potpoglavlјima.

7.1 Zadovoljavanje minimalnih nacionalnih i EU standarda vezano uz zaštitu okoliša, javno zdravstvo, dobrobit životinja, zdravlje životinja i bilja i sigurnost na radu

Prilikom planiranja ulaganja podnositelj prijave mora uzeti u obzir uvjet da poduzeće/gospodarstvo mora zadovoljavati propisane nacionalne i standarde EU-a koji se odnose na zaštitu okoliša, javno zdravstvo (zdravstvena ispravnost i kakvoća hrane i hrane za životinje), dobrobit životinja i sigurnost na radu, te zdravlje životinja i bilja u vrijeme kad je Odluka o dodjeli sredstava donesena. Gdje su odgovarajući nacionalni standardi utemeljeni na standardima Zajednice uvedeni u vrijeme kad je zaprimljena prijava, potpora se može odobriti bez obzira na neispunjavanje tih standarda, pod uvjetom da poduzeće/gospodarstvo zadovolji novo uvedene standarde do kraja realizacije ulaganja. U tu svrhu, podnositelj prijave za IPARD sredstva mora ishoditi od nadležne institucije mišljenje/rješenje (ili drugi relevantni dokument) o ispunjavanju propisanih nacionalnih i EU standarda na spomenutim područjima. U ovom slučaju nadležne institucije su: Državni inspektorat, MZOIP, Uprava veterinarstva MP-a, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije MP-a, Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije MP-a i Uprava za Sanitarnu inspekciju MZ-a. Podnositelj prijave je dužan zatražiti takav relevantni dokument (mišljenje/rješenje) u svakoj fazi izvođenja projekta, kako je navedeno:

Prije ugovaranja (prije podnošenja prijave na natječaj)—mišljenje/potvrdu/rješenje o udovoljavanju minimalnim nacionalnim i EU standardima potrebno je ishoditi od nadležnih tijela. Ovi dokumenti se izdaju na zahtjev podnositelja prijave u fazi pripreme dokumentacije, na temelju postupaka koje provode nadležna tijela.

Prije isplate – rješenje/potvrda o udovoljavanju minimalnim nacionalnim i EU standardima ishodi se u fazi nakon završetka ulaganja, a prije podnošenja Zahtjeva za isplatu. Ove dokumente izdaje nadležno tijelo na zahtjev korisnika, na temelju postupaka koje provode nadležna tijela.

U ex-post razdoblju – u razdoblju od 5 godina nakon konačne isplate završenog ulaganja, mišljenje/potvrdu/rješenje o udovoljavanju nacionalnim i EU standardima izdaju nadležna tijela na zahtjev APPRRR-a na temelju postupaka koje provode nadležna tijela.

Upute o postupku ishođenja ovih dokumenata nalaze se na mrežnoj stranici MP-a i APPRRR-a.

7.2 Upravljanje dokumentacijom

Korisnik IPARD sredstava je dužan čuvati cjelokupnu dokumentaciju koja se odnosi na projekt od dana sklapanja IPARD Ugovora i tijekom sljedećih pet (5) godina od datuma konačne isplate IPARD sredstava (datum koji se nalazi u Potvrdi o završenom ulaganju). Također, korisnik je obvezan u svakom trenutku dopustiti nesmetan pristup i kontrolu na terenu koja se odnosi na ulaganje, te dati na uvid cjelokupnu dokumentaciju vezanu za ulaganje

djelatnicima APPRRR-a, Agencije za reviziju sustava provedbe programa Europske Unije, Nacionalnog fonda/Ministarstva financija, Europske komisije, Europskog revizorskog suda i Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF).

Razdoblje od pet (5) godina može se produžiti za duljinu trajanja bilo kojeg pravnog postupka vezanog uz ulaganje i/ili projekt.

7.3 Promjene ulaganja

Korisniku koji je sklopio IPARD Ugovor s APPRRR-om nije dozvoljeno promijeniti namjenu i vrstu ulaganja, dati u zakup ili najam predmet ulaganja ili premjestiti sufinanciranu proizvodnu aktivnost ili bilo koje druge izmjene unutar projekta za koji je sklopljen IPARD Ugovor. Promjene nisu dozvoljene od dana sklapanja IPARD Ugovora pa do isteka petogodišnjeg razdoblja od datuma konačne isplate IPARD potpore korisniku. Međutim, ako se projekt ne može dovršiti bez određenih promjena ili ako bi tražene promjene utjecale na poboljšanje projekta, korisnik je dužan zatražiti odobrenje promjena od APPRRR-a.

U slučaju potrebe za bilo kakvom izmjenom u odobrenom projektu/investiciji korisnik je obvezan zatražiti odobrenje promjena od APPRRR u pisanom obliku, uz odgovarajuće objašnjenje i popratnu dokumentaciju. Odobrenje promjena korisnik će zatražiti putem obrasca „Zahtjev za odobrenje promjena za Mjeru 302 (I-OPP-16)“ koji je objavljen na mrežnoj stranici APPRRR-a (www.apprrr.hr).

U slučaju promjene podataka koji se odnose na korisnika (ime, prezime/naziv, adresa, ime banke i broj žiro-računa banke na koji će biti uplaćena sredstva, ime zastupnika), korisnik se obvezuje zatražiti od APPRRR-a promjenu podataka navedenih u IPARD Ugovoru putem Zahtjeva za odobrenje promjena za Mjeru 302 te dostaviti objašnjenje promjene i popratnu dokumentaciju koja se odnosi na promjenu. Navedene promjene moraju se izvijestiti nakon pojave događaja koji ih je izazvao. Napominjemo da promjena pravne osobnosti korisnika fizičke osobe (fizička osoba u sustavu PDV-a, OPG ili obrt) u korisnika pravnu osobu nije dozvoljena. Agencija za plaćanja će izdati Aneks IPARD Ugovora nakon zaprimanja potrebne dokumentacije.

U slučaju promjena koje se odnose na odobreni projekt (promjena naziva, vrste i količine opreme, promjena zemlje porijekla, promjena ponuditelja, promjene kvalitete/kvantitete radova/materijala koji se trebaju izvesti/ugraditi u slučaju izgradnje/rekonstrukcije zbog promjene troškovnika, korisnik se obvezuje zatražiti odobrenje promjene od APPRRR-a putem Zahtjeva za odobrenje promjena za Mjeru 302 te dostaviti objašnjenje s popratnom dokumentacijom koja se odnosi na promjenu. U slučaju **izgradnje/rekonstrukcije**, korisnik je dužan izvijestiti APPRRR o takvim promjenama ne kasnije od **90 dana** prije isteka roka za predaju Zahtjeva za isplatu, a u slučaju **nabave opreme** **60 dana** prije isteka roka za predaju Zahtjeva za isplatu.

APPRRR će izdati Pismo odobrenja u roku od 45 dana od dana zaprimanja Zahtjeva za odobrenje promjena za Mjeru 302 u slučaju izgradnje/rekonstrukcije ili u roku od 30 dana od dana zaprimanja Zahtjeva za odobrenje promjena za Mjeru 302 u slučaju nabave opreme. Korisnik ima mogućnost dobivanja dva Aneksa IPARD Ugovora vezano za navedene razloge.

APPRRR zadržava pravo odbiti zahtjev korisnika o čemu će ga obavijestiti Pismom odbijanja. Svaka promjena koja nije odobrena (Pismom odobrenja ili Aneksom IPARD Ugovora) smatraće se neprihvatljivim troškom i njihov iznos će se oduzeti od iznosa potpore odobrenog IPARD Ugovorom. Neovisno o vrsti i vrijednosti promjena odobrenih Aneksom IPARD Ugovora, iznos potpore ne može biti viši od maksimalnog iznosa potpore prethodno utvrđene IPARD Ugovorom.

Ukoliko korisnik izmjeni odobreni projekt, a da prethodno nije zatražio odobrenje promjena sukladno odredbama Pravilnika, APPRRR će raskinuti IPARD Ugovor sklopljen s korisnikom.

U slučaju promjena IPARD Ugovora iniciranih od strane Agencije za plaćanja, ugovorne strane sklopiti će Aneks IPARD Ugovora.

Ukoliko se tijekom cijelog perioda važenja IPARD Ugovora promjene podaci koji se odnose na korisnika - ime, prezime/naziv, adresa, ime banke i broj žiro-računa banke na koji će biti uplaćena sredstva, ime zastupnika nakon konačne isplate sredstva potpore, korisnik je obvezan prijaviti navedene promjene APPRRR-u, ali se u tom slučaju Aneks IPARD Ugovora neće sklapati.

7.4 Promjena vlasništva predmeta ulaganja

Korisnik koji je primio IPARD sredstva ne smije promijeniti vlasništvo predmeta ulaganja, davati u zakup ili najam predmet ulaganja ili premještati sufinancirane proizvodne aktivnosti od dana sklapanja IPARD Ugovora i tijekom sljedećih pet (5) godina od datuma konačne isplate potpore navedenog u Potvrđi o završenom ulaganju.

7.5 Označavanje ulaganja unutar IPARD programa

Sva ulaganja koja su sufinancirana u sklopu IPARD programa trebaju sadržavati podatke o ulozi, odnosno sufinanciranju od strane EU-a, tj. IPARD programa. Označavanje ulaganja je obveza krajnjeg korisnika i predstavlja doprinos u informiranju javnosti o ulozi EU-a u projektu.

Ulaganja unutar IPARD programa moraju biti vidljivo označena pomoću informativne ploče koja sadrži opis ulaganja te slogan i logo Europske unije i Republike Hrvatske.

Korisnik je obvezan vlastitim sredstvima nabaviti odgovarajuću informativnu ploču, ovisno o vrsti ulaganja, i postaviti je na mjesto ulaganja u trenutku dobivanja Potvrde o završenom ulaganju. Informativna ploča treba ostati na mjestu ulaganja najmanje pet godina od datuma konačne isplate IPARD sredstava, a taj je datum naveden u Potvrđi o završenom ulaganju.

7.5.1 Ulaganja u izgradnju trajnih građevina

Prilikom ulaganja u izgradnju trajnih građevina potrebno je postaviti trajnu ploču na najvidljivijem dijelu građevine, kao što je glavni ulaz ili pročelje zgrade.

Primjer 1: Trajna ploča (metalna ploča; dimenzija 0,42 x 0,297m) za označavanje ulaganja vezanih uz izgradnju

7.5.2 Ulaganja u rekonstrukciju

Prilikom ulaganja u rekonstrukciju potrebno je postaviti informativnu ploču na najvidljivijem dijelu građevine, kao što su glavni ulaz ili pročelje zgrade.

Primjer 2: Informativna ploča (plastična ploča; dimenzija 0,42 x 0,297m) za označavanje ulaganja vezanih uz rekonstrukciju

7.5.3 Ulaganja u nabavku opreme

Za ulaganja u nabavku opreme korisnik je obvezan postaviti informativnu ploču na glavni ulaz građevine u kojoj je postavljena odgovarajuća oprema koja je sufinancirana IPARD sredstvima.

Primjer 3: Informativna ploča za označavanje ulaganja u nabavku opreme (plastična ploča; dimenzija 0,42 x 0,297m)

Ispunjavanje ovih ugovornih obveza provjeravat će kontrolori u kontrolama na terenu.

7.6 Korištenje sredstava iz drugih izvora finansiranja

Projekti koji su sufinancirani iz IPARD programa mogu također biti sufinancirani i iz drugih izvora javne pomoći (međunarodnih ili nacionalnih), pod uvjetom da ukupni udio javne pomoći ne prelazi definirani maksimum.

Stoga, podnositelj prijave/korisnik mora obavijestiti APPRRR o svim drugim izvorima finansiranja projekta kojeg prijavljuje na IPARD natječaj, kako bi se mogao izračunati maksimalni udio moguće potpore iz IPARD programa bez prelaska definiranog maksimuma ukupne javne pomoći.

7.7 Sudjelovanje u informativnim upitnicima

Zajedno s prijavom na natječaj potencijalni korisnik treba dostaviti i popunjeni Upitnik koji se preuzima s mrežne stranice (www.mps.hr/ipard/ ili www.apprrr.hr) Ovaj Upitnik služi isključivo kao pomoćno sredstvo kod praćenja provedbe programa i ni na koji način ne utječe na rezultate za dodjelu sredstava iz IPARD programa. Podnositelj prijave će popunjeni Upitnik poslati zajedno s prijavom na natječaj, ali u odvojenoj koverti s naznakom „Odjel za izvještavanje“. Za slučaj da djelatnici APPRRR-a i/ili Upravne direkcije zatrebaju određene dodatne podatke, APPRRR će korisnicima poslati dodatne upitnike/ankete koje će korisnici ispuniti u svrhu prikupljanja pouzdanih povratnih informacija o provedbi IPARD programa i mogućih poboljšanja.

7.8 Dodatne informacije i dokumentacija

IPARD Agencija ima pravo od podnositelja prijave/korisnika tražiti dodatnu dokumentaciju i informacije (koji nisu navedeni u popisu dokumenata koji se prilaže uz prijavu na natječaj ili uz Zahtjev za isplatu), ukoliko su isti potrebni za provjeru određenih činjenica ili dobivanje dodatnih informacija odnosno objašnjenja u svezi s ulaganjem/projektom.

Za ulaganja u izgradnju i/ili rekonstrukciju, bez obzira na vrstu ugovora koji je sklopljen s izvođačem radova, korisnik je dužan uz Zahtjev za isplatu dostaviti APPRRR-u račune s okončanom situacijom (izvedene radove i korištene materijale). Također, korisnik je dužan predočiti građevinsku knjigu kontroli na terenu u svrhu provjere i usporedbe dostavljenih računa. U tu svrhu, korisnik će prilikom sklapanja ugovora s izvođačem radova obvezati izvođača radova na vođenje građevinskog dnevnika i građevinske knjige bez obzira na vrstu ugovora.

Svaku situaciju koja može dovesti do mogućih sukoba interesa između korisnika i uspješnih ponuđača, u periodu od pet (5) godina od datuma konačne isplate navedenog u Potvrdi o završenom ulaganju, korisnik je dužan prijaviti APPRRR-u u pisanim obliku.

7.9. Prava korisnika

Osim spomenutih obveza, korisnik također ima i sljedeća prava:

1. dobiti sredstava nakon uspješno završene procedure,
2. zatražiti određene promjene u svom projektu nakon potpisivanja IPARD Ugovora,
3. zatražiti informacije glede ulaganja od APPRRR-a
4. tijekom provođenja kontrole na terenu od kontrolora zatražiti identifikacijski dokument na uvid,
5. zatražiti zaštitu svojih prava na sudu,
6. u slučaju povrata sredstava, vraćati sredstva u ratama,
7. potpisati s APPRRR-om Izvansudsku nagodbu u kojoj će biti dogovoren proces povrata sredstava,
8. zatražiti od APPRRR-a plaćanje predujma do 20% ukupne vrijednosti odobrenog ulaganja u slučaju da je Republiku Hrvatsku zahvatila iznimna prirodna katastrofa.

8. POVRET SREDSTAVA

IPARD sredstva su namjenska i bespovratna sredstva. Kada sredstva nisu isplaćena korisniku, APPRRR će raskinuti IPARD ugovor iz sljedećih razloga: utvrđena je nepravilnost koju nije mogće popraviti (korisnik je postupao protivno odredbama Pravilnika ili nije ispunio obveze iz IPARD Ugovora), korisnik ne popravi nepravilnost niti u naknadnom roku, korisnik ne podnese Zahtjev za isplatu s popratnom dokumentacijom ili ga dostavi nakon isteka roka,

obavijesti APPRRR da odustaje od ulaganja odnosno otkazuje IPARD Ugovor odnosno APPRRR izda korisniku Odluku o odbijanju Zahtjeva za isplatu. U navedenim slučajevima, APPRRR će korisniku poslati Izjavu o raskidu ugovora na zadnju poznatu adresu preporučeno s povratnicom. Izjava o raskidu ugovora koja proizvodi pravne učinke od dana predaje preporučene pošiljke na pošti korisniku, bez obzira je li dostava uspjela ili ne.

Kada sredstva potpore nisu isplaćena korisniku, a utvrđena je nepravilnost (korisnik ne poštuje odredbe Pravilnika ili nije ispunio obveze iz IPARD Ugovora), APPRRR će korisniku odrediti naknadni rok za popravak takve nepravilnosti i umanjiti za 5% prihvatljivi iznos potpore koji bi bio odobren Odlukom o isplati. Ukoliko korisnik u određenom roku ne popravi nepravilnost, APPRRR će raskinuti IPARD Ugovor.

U slučajevima kada su sredstva korisniku isplaćena i utvrđena je nepravilnost koju je moguće popraviti (korisnik ne poštuje odredbe Pravilnika ili nije ispunio obveze iz IPARD Ugovora), APPRRR će izdati korisniku Odluku o naknadi štete kojom će mu odrediti rok za popravak utvrđene nepravilnosti i iznos koji je dužan platiti radi naknade štete. Visina naknade štete bit će određena u iznosu od 5 % prihvatljivih i isplaćenih sredstva potpore. Obzirom na vrstu utvrđene nepravilnosti ili veći broj nepravilnosti, korisniku se može odrediti naknada štete u većem iznosu, ali ukupno ne više u iznosu od 15 % prihvatljivih i isplaćenih sredstva potpore. Ukoliko korisnik ne postupi sukladno Odluci o naknadi štete, odnosno ne popravi utvrđenu nepravilnost, APPRRR će izdati Odluku o povratu sredstva te tražiti od korisnika povrat cjelokupno isplaćenih sredstva potpore

U slučaju da su sredstva potpore isplaćena korisniku, a utvrđena je nepravilnost (korisnik ne poštuje odredbe ovoga Pravilnika ili nije ispunio obveze iz IPARD Ugovora) koju nije moguće popraviti, Agencija za plaćanja će raskinuti IPARD Ugovor i korisniku izdati Odluku o povratu sredstava radi povrata cjelokupno isplaćenih sredstva potpore

Kada je utvrđena nepravilnost koja je ujedno i sumnja na prijevaru, a sredstva potpore nisu isplaćena korisniku, APPRRR će raskinuti IPARD Ugovor te zbog sumnje na prijevaru izvestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH) kako bi se pokrenuo postupak pred mjesno nadležnim sudom, a ukoliko su sredstva isplaćena korisniku, te se utvrdi nepravilnost, koja je ujedno i sumnja na prijevaru, APPRRR će također, zbog sumnje na prijevaru izvestiti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH), raskinuti IPARD Ugovor i tražiti povrat ukupno isplaćenih sredstava potpore putem Odluke o povratu sredstava.

U slučaju utvrđene administrativne greške učinjene od strane APPRRR, korisniku će se izdati Odluku o povratu sredstva u slučaju administrativne greške.

Ako korisnik odluči otkazati IPARD Ugovor u razdoblju od 15 dana od dana isplate, dužan je obavijestiti APPRRR pisanim putem te vratiti ukupno isplaćen iznos, a ako korisnik odluči otkazati IPARD Ugovor u razdoblju nakon 15 dana od dana isplate, također je dužan o tome obavijestiti APPRRR pisanim putem (preporučeno putem povratnice ili osobno) te vratiti ukupno isplaćen iznos uvećan za iznos ugovorne kamate od 4 % računajući od dana isplate.

Korisnik može iznos duga vratiti u obrocima, ako o tome obavijesti APPRRR u roku od 15 dana od dana zaprimanja Odluke o povratu sredstva te pritom odrediti broj obroka za povrat duga. U tom slučaju, APPRRR i korisnik će sklopiti Izvansudske nagodbe. Korisnik može vratiti iznos duga u najviše 4 rate u roku od jedne godine, a ukupan iznos duga bit će uvećan za 4 % ugovorne kamate.

Ako korisnik ne vrati sredstva sukladno Odluci o naknadi štete, Odluci o povratu sredstava i Odluci o povratu sredstava u slučaju utvrđene administrativne greške, u slučaju da ne vrati dvije rate temeljem Izvansudske nagodbe te u slučaju neplaćanja kamata, APPRRR će zatražiti zaštitu svojih prava sudskim putem.

8.1 Crna lista

Korisnik kojemu je donesena Odluka o povratu sredstava i kojemu je izdana Izjava o raskidu IPARD Ugovora zbog utvrđenih nepravilnosti ili sumnje na prijevaru, nalazit će se na „Crnoj listi“ APPRRR-e od dana donošenja Odluke o povratu sredstava pa sve do isteka roka od jedne (1) godine od dana povrata duga u cijelosti.

U slučaju izdavanje Izjave o raskidu ugovora zbog utvrđenih nepravilnosti/sumnje na prijevaru korisnik će se nalaziti na „Crnoj listi“ APPRRR-a od dana izdavanja Izjave o raskidu ugovora pa sve do isteka roka od jedne (1) godine.

„Crna lista“ nalazit će se na oglasnoj ploči i na službenoj mrežnoj stranici APPRRR-a (www.apprrr.hr).

Korisnik koji se bude nalazio na „Crnoj listi“ gubi pravo na ostvarivanje prava na nacionalne potpore ili potpore iz EU fondova u roku od jedne (1) godine od dana povrata duga u cijelosti.

9. ZAKLJUČAK

Imajući na umu važnost pravovremenog informiranja svih zainteresiranih osoba sa sadržajem, postupcima i obvezama vezano uz primjenu IPARD programa, nadamo se da smo ovim Vodičem za korisnike omogućili bolje razumijevanje cijelokupnog procesa i pravnih obveza koje se odnose na IPARD potporu, počevši od informacija vezanih uz postupke i obveze tijekom samog procesa – od trenutka objave natječaja, preko samog podnošenja prijava, ugovaranja i isplate pa sve do kontrole na terenu.

Ovaj Vodič za korisnike predstavlja isključivo promotivno-informativni materijal. Pravna osnova za provedbu IPARD programa predstavljena je Pravilnikom o provedbi ove IPARD mјere.

Sve eventualne izmjene ili dodaci bit će pravovremeno objavljeni na mrežnim stranicama MP-a i APPRRR-a.

10. KONTAKTI I KORESPONDENCIJA

Više informacija o IPARD programu dostupno je na mrežnim stranicama MP-a (www.mps.hr) i APPRRR-e (www.apprrr.hr) gdje je objavljen i cijeli dokument „Hrvatski IPARD program – Plan za poljoprivredu i ruralni razvoj 2007.-2013.“.

Za sva pitanja ili dodatne informacije vezano uz IPARD program, slobodno se obratite na sljedeće kontakte bilo telefonskim bilo pismenim putem:

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju – IPARD Agencija

Ulica grada Vukovara 269d, 10 000 Zagreb

Tel: (01) 6002-700 (centrala)/ Fax: (01) 6002-851

Tel. (01) 6002-742 i (01) 6002-744 (Odjel za odnose s javnošću)

e-mail: info@apprrr.hr

ili

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava ruralnog razvoja, EU i međunarodne suradnje
Ulica grada Vukovara 78, 10 000 Zagreb
Tel: (01) 6106-947 i (01) 6109-633
Fax: (01) 6106-909
ili e-mail: ipard@mps.hr

Na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede (www.mps.hr) i Agencije za plaćanja (www.aprrr.hr) APPRRR će objavljivati natječaje za dodjelu sredstava, Pravilnike o provedbi IPARD programa za akreditirane mjere, Vodiče za korisnike te predloške i obrasce koje će podnositelji prijave/korisnici koristiti.

Osnovne informacije o IPARD programu mogu se dobiti i na sljedećim mjestima:

Poljoprivredna savjetodavna služba – područni odjeli: www.savjetodavna.hr

Hrvatska poljoprivredna agencija –područni uredi: www.hpa.hr,

ili

u najблиžem regionalnom uredu APPRRR-a u vašoj županiji: www.aprrr.hr/kontakt-33.aspx